

Tri leta Vodne skupnosti Gorenjske

Od reševanja k preprečevanju

Najnujnejši so vodovodi - Šele potem bo prišla na vrsto osnovna dejavnost: regulacija voda in hudournikov

Tik ob cesti proti Jezerškemu v Kokri je lepa hišica skoraj do strehe zasuta s prodom. Potniki ki se vozijo tam mimo in vidijo ta prizor, se zgrozijo pred tako nesrečo.

Pri tem gre za znani dogodek, ko je pred dobrim mesecem hudo neurje povzročilo tamkaj velike škode. Toda škoda na hišici je minimalna. Ona je slučajno tik ob cesti in kot prijeten domek, ki je sedaj uničen, vzbuja celo pretirano sentimentalno čustvenost in zgražnje. Toda najhujše posledice tega neurja so malokomu vidne. Neocenljivo velike količine gramoza, ki so ga tokrat hudourniki izprali iz strmih grebenov Kočne, grozijo, da

bodo v bližnji prihodnosti zasule in poplavlile ne le posamezne hiše, marveč celotna polja in naselja na Jezerškem.

Tako je marsikje. Stevilni hudourniki zmeraj bolj pospešujejo erozijo, rušijo gore in uničujejo gozdove, napolnjujejo jezove hidrocentral, poplavlajo polja in njive, ogrožajo kmetijstvo in celo naselja.

O tem so pripovedovali ondan na sedežu Vodne skupnosti za Gorenjsko, kjer smo se zanimali za posamezne probleme iz te dejavnosti. Tri leta že posluje ta ustanova. Toda glavne dejavnosti se doslej še niso niti lotili. Namesto urejevanja voda in hudournikov, morajo reševati naj-

nujnejše težave asanacij in melioracij posameznih površin, napeljati vodovode in podobno. - Skupne investicije so že lani dosegle okroglo 700 milijonov dinarjev. Skoraj toliko bodo porabili za letošnja dela in bistvenih sprememb ni predvidenih niti v prihodnjih letih. Potrebe so v resnici še znatno večje, toda možnosti so omejene.

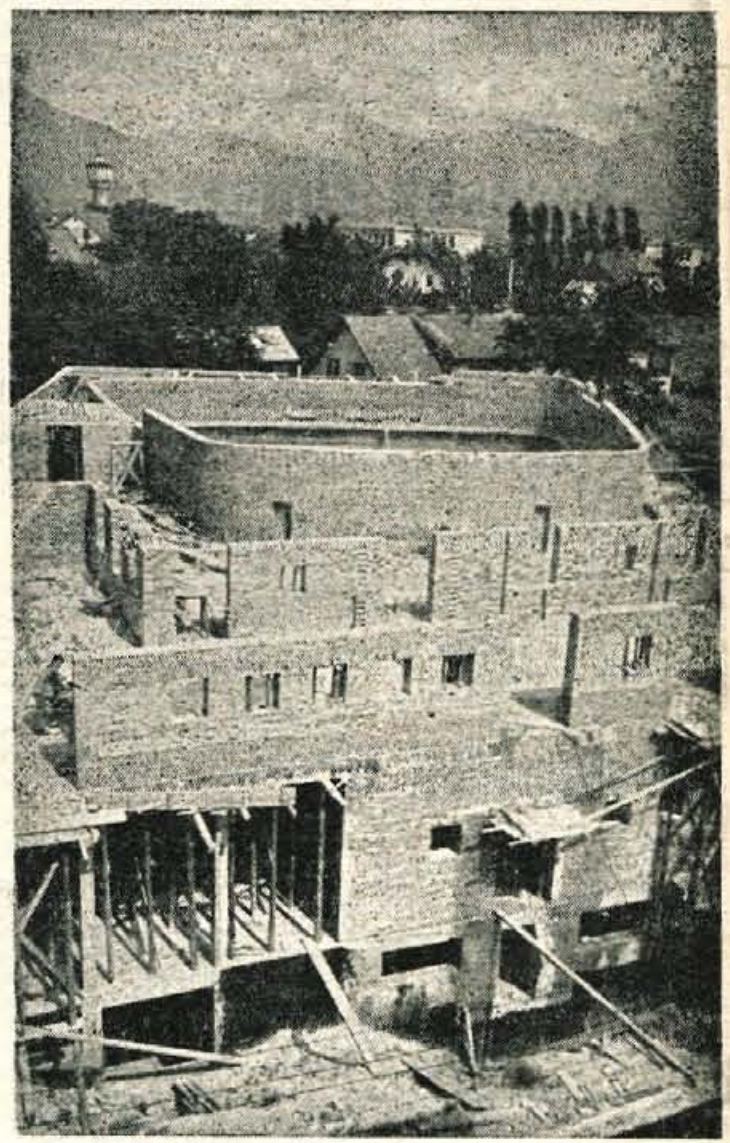
IZVIR SAVE PRED SPREMEMBO

Največja dela za melioracijo oziroma izsuševanje kmetijskih površin so v teku na Kmetijskem posestvu v Poljčah, v Zireh in okrog Bleda. Zelo potrebno delo, ki ga bodo skušali izvesti v prihodnjih letih je tudi urejevanje zemljišč na tako imenovanem igrišču za golf ob cesti med Lescami in Jesenicami, za tem urejevanje tako imenovanega Blejskega blata med Bledom in Gorjami in podobno. - Velike težave so tudi na Sorškem polju. Iz vlaka med postajama Zabnica in Skofja Loka čestokrat vidimo velika jezera, seveda ob deževnih dnevih. Nedaleč od tam pa se kmetje pritožujejo zaradi suše itd. Skratka, potrebna so obsežna dela za regulacijo in sistematično navodnjavanje teh polj, kar postavlja tamkajšnje kmetijske zadruge pred veliko nalogo v prihodnjih letih.

Prav sedaj pripravljajo tudi obsežen program za ureditev izvira Save. Sava Dolinka ima svoj izvir sredi zelene ravnice tik ob cesti proti Planici. Toda daleč tam naokrog so zato neplodna zemljišča, kar nameravajo v prihodnjih letih odstraniti z veliko regulacijo tega izvira.

Ob tem pa so zelo nujni vodovodi v določenih krajih. Med mesti našega okraja ima samo center Kranja preskrbljeno pitno vodo v zadostnih količinah. Na Jesenicah, v Trziču in skorajda v vseh ostalih središčih so v prihodnjih letih nujna večja ali manjša dela, da bi zagotovili prebivalcem zadostno in zdravo pitno vodo. Šele čez tri ali štiri leta, ko bodo urejeni najnujnejši vodovodi, ko bodo rešili najnevarnejše ogrožene kraje pred zemeljskimi plazovi in hudourniki, bodo potem začeli urejati vode. Seveda bo pri vsem tem potrebno obsežno raziskovalno, znanstveno delo o celotnem stanju padavin, o geološkem sestavu zemlje, o rastištvu, o kmetijskih površinah, o industrijskih središčih in perspektivah v prihodnosti. Šele potem bo dejavnost Vodne skupnosti lahko usmerjena k racionalnemu gospodarjenju in urejevanju naših voda, k varovanju naših turističnih in prirodnih lepot in končno k obrambi skupnih koristi pred grožnjo nevarnostjo.

Prav sedaj pripravljajo tudi

Gradnja nove kinematografske dvorane v Kranju (na Zulariji) hitro napreduje. Predvidevajo, da bo otvoritev za obč. praznik (1. avgust) 1961. leta. Dvorana bo ena najmodernejših pri nas. Imela bo moderne klima naprave. (Foto: Franc Perdan)

30 seminarjev v novi sezoni

Kranj, 29. avgusta - Delavska univerza v Kranju je z večeršnjim dnem začela novo sezono

izobraževalnega dela. Na vrsti je seminar za kolektiv Gorenjske oblačnice v Kranju.

Največ kandidatov se letos javlja za seminarje o ekonomskem izpopolnjevanju. Mnogo je prosičev pa tudi za administrativne tečaje in za tečaj o komercialnem poslovanju. Iz ekonomike so v pretekli sezoni imeli 6 seminarjev. Zaradi velikega števila kandidatov pa so morali za to sezono povečati število teh seminarjev na 30. Skupno bo skozi seminarje o ekonomiki, kot predvidevajo, šlo približno 1000 vodilnih ljudi in članov samoupravnih organov iz vseh večjih podjetij kranjske občine. Večina seminarjev bo v novem Delavskem domu. Seminarji bodo trajali dva do tri dni z 8 do 10 predavanji.

Največje težave imajo še zmeraj zaradi pomanjkanja predavateljev. Zato v sodanji sezoni skušajo uveljaviti nov sistem stalnega predavateljskega kadra, za katerega bo skrbel posebna komisija.

Čeprav nam poletje še nakloni pa tam kakšen toplejši dan, je vsepovsod že čutili priprave na zimo. Nemajhne skrbi nam pripravi tudi preskrba s kurivom, če ne drugače, vsaj denarje. No, in ko smo že v takem času, bo verjetno marsikoga za-

Zapiski ob obisku v podjetju „Kurivo“ Kranj

Več premoga - manj drv

nimalo, kaj je v pogovoru povedal upravnik podjetja „Kurivo“, tovariš Ludvik Rančigaj.

Podjetje Kurivo preskrbuje s premogom in drvmi Kranj z okolico pa tudi oddaljene kraje kot so Jezerško, Bela, Predvor, Goriče, Seiško in Poljansko do-

lino, manjše pošiljke grede celo do Postojne in Ilirske Bistrice. V preteklem letu so prodali preko 30.000 ton premoga, od tega polovico na drobno. Večje kranjske tovarne kurivo ne dobijo preko tega podjetja, ker jih oskrbujejo direktni dobavitelji. Letos računajo, da bodo prodali na drobno preko 17.000 ton premoga, kar je v primerjavi s prodajo pred leti, ki se je sukala okoli 6 do 7.000 ton, zelo veliko. Opaziti je, da vzporedno s tem, ko potrošnja premoga narašča, pada potrošnja drv. Delno vzrok za to je, da so se ljudje že navadili na premog, se obratno predpostavljajo, da se je sukala ekonomičnost, svoj delež pa ima nedvomno tudi cena drv, ki je v zadnjem času precej poskočila. „Verjetno bi naše bralce zanimalo, kje je vzrok povišanju cen drv, ali nam lahko to pojasnite?“ sem poprosila tovariša upravnika.

„Če ljudje vane krivdo za to na razdeljevalna podjetja, so v zmoti. Pred meseci je namreč Zvezni izvršni svet prenehal s kontrolo nad cenami drv, ker je v splošnem interesu, da se čim manj lesa pokuri. Tako so gozdna gospodarstva lahko povišala cene svojim uslugam in sedaj zahtevajo od 200 do 3500 dinarjev za m³ drv in to franco nakladalna postaja. Če potem priležemo še 400 dinarjev tovornine, je naša cena 3800 dinarjev za m³ je povsem upravičena. Sicer smo pa med najcenejšimi sličnimi podjetji. V Mariboru na primer plačujejo sedaj potrošniki meter po 4500 dinarjev, v Ljubljani 4000 dinarjev itd. Cene so pač odvisne od zahtev dobavitelja. Zaradi velikega povpraševanja po lesu ni vedno mogoče izbirati le najcenejše dobavitelje.“

Pri Kurivu imajo sedaj veliko zalogo drv, prav tako vsah vrst rjavh premogov. Trenutno pri primanjkuje velenjskega lignita, po katerem je zelo veliko pov-

praševanje. To je razumljivo, saj ima rudnik skozi vse mesece enako zmogljivost, potrošniki pa bi najraje vsi kupili premog v juliju, avgustu in septembru, česar pa trgovska mreža ne zmore. Najbolj ugoden čas za nakup lignita je spomladi in dobro bi bilo, če bi si ga dobršen del potrošnikov že takrat nabavljali. Sicer pa so bile zaradi velikih ugodnosti (kar 45% regres) od 1. aprila do 1. avgusta prodane velike količine premoga in to za polovico več kot v lanskem letu, ko je bil regres manjši. Prav zanimivo je, da v zadnjem času velike količine lignita kupujejo tudi potrošniki s Seiške in Poljanske doline, s predelov okrog Cerkeja, Preddvora, Jezerškega in od gradod, kar pomeni, da so tudi sami lastniki gozdov že uvideli, kakšno vrednost ima les in so ga za kurjenje raje zamenjali s cenejšim premogom. Vsekakor razveseljivo dejstvo.

Zanimalo me je, kakšen dnevni promet to podjetje zmore. Tovariš upravnik mi je pojasnil, da prodajo včasih tudi do 200 ton premoga dnevno, vendar take količine zahtevajo velik napor delavcev, ki jih je sedaj le 5. Sicer je pa vse osebje nagajevano po učniku in pravijo, da se jim zelo obnese. Zanimivo je, da so v primerjavi z letom 1954 povečali storilnost za 450%, preračunano na enega zaposlenega. Promet se jim stalno viša, vendar že dolgo niso imeli tako malo zaposlenega osebja, kot sedaj. Poleg tega to podjetje dela v izredno neugodnih pogojih. Njegova skladišča zadovoljujejo komaj četrtino potreb. V tolažbo jim je le to, da je že odobrena lokacija za nova skladišča in upravno poslopje za tovarno -lakro-.

Ta bodo speljali tudi industrijski tir, ki bo v veliki meri poenostavil manipulacijo s kurivom in seveda tudi pocenil uslugo.

Zadnje vesti

Doma ...
Beograd, 30. avgusta - Predsednik republike Josip Broz-Tito je prejel brzojavko predsednika indonezijske republike Sukarna. V njem se mu zahvaljuje za čestitke ob indonezijskem narodnem prazniku.

Beograd, 30. avgusta - Predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sprejel dopolne na poslovilni obisk japonskega veleposlanika v Beogradu Kušikaze Kaseja, ki bo v kratkem zapustil Jugoslavijo.

... in po svetu
Teheran, 30. avgusta - Iranski šah se je zavzel za prekinitev parlamentarnih volitev v nekaterih krajih Perzije, ker je zaradi volilnih nepravilnosti prišlo do nemirov, demonstracij in spopadov. „Vse, kar sem do zdaj slišal, so bile pritožbe naroda na potek volitev“, je dejal iranski šah. Dodal je, da v nekaterih krajih ni ugodnega položaja za volitve in da bo treba kasneje ob prvi priložnosti sprejeti nov volilni zakon.

Kairo, 30. avgusta - Predsednik Združene arabske republike Naser je sprejel povabilo, naj obišče Etiopijo. Kakor piše kairski tisk je povečalo izročil predsedniku ZAR etiopski veleposlanik v Kairo.

Občni zbor DPD „Svoboda“ - Javornik - Koroška Bela

DPD Svoboda Javornik-Koroška Bela je imela v soboto zvečer v dvorani osnovne šole na Koroški Beli redni letni občni zbor. Ta je toliko važnejši, ker je prvi za letošnjo sezono na območju jeseniške občine.

Pred občnim zborom, ki je bil dobro obiskan, je bil kratek kulturni program. Osrednje poročilo na zboru je podal predsednik upravnega odbora društva Janko Orešnik, ki je orisal lepe uspehe javniške Svobode v minuli jeseni in se dotaknil tudi številnih problemov, s katerimi se bori društvo že nekaj let. Najvidnejši problem Svobode Javornik-Koroška Bela je

kulturni dom, ki ga Javorniku že desetletja obljublajo, a ga še vedno nimajo. Godba na pihala, moški in mešani pevski zbor ter tamburaški zbor se drevnajo v zaslini dvorani „Pri Koniču“, dramska sekcija pa gostuje v telovadnici osemletke.

Na občnem zboru so nato sprejeli precej zahtevni delovni program za prihodnjo sezono, ki pa za javnišče Svobodaše, ki so polni idealizma, ne bo pretrd oreh. K uresničenju delovnega programa bo mnogo pripomogli tudi novo izvoljeni upravni odbor, ki ga sestavljajo najvidnejši kulturni delavci z Javornika in Koroške Bele.

Razen številnih članov društva, so se udeležili občnega zbora tudi zastopniki bližnjih Svobod in prosvetnih društev, predsednik občinskega sveta Svoboda in prosvetnih društev, Ivo Ščaničar ter zastopniki Svobode Trbovlje II, s katero Svoboda Javornik že nekaj let tesno sodeluje. Plodna razprava na občnem zboru je dokaz živahne kulturne dejavnosti na Javorniku.

10 LET DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

v tovarni vijakov „Plamen“ v Kropi

V tovarni vijakov „Plamen“ v Kropi so v soboto, 28. avgusta, slovesno praznili 10-letnico delavskega samoupravljanja. - Popoldne so imeli slavnostno zasedanje DS, ki so se ga udeležili člani sedanjega DS in člani prvega DS, ki so prevzeli podjetje v upravljanje 31. avgusta leta 1950. Na slavnostnem zasedanju je predsednik DS govoril o doseženih uspehih v gospodarskem in političnem življenju in o razvoju naše družbe v zadnjih desetih letih. Opisal je tudi dosežene uspehe v tovarni vijakov „Plamen“ v Kropi in med drugim poudaril, da so v času delavskega samoupravljanja razredne obnove vseh obratov razredili tudi novo upravno poslopje in nabavili več kot 50 novih strojev.

PO GORENJSKEM PO KRANJSKEM ŽE AJDA ZORI... (Foto: Franc Perdan)

Kratke z Jezerskega

● Kmetijsko posestvo na Jezerskem ima 92 ha gozdov. Letos bodo posekali in spravili v dolino 400 kub. metrov lesa.

● Prvi krompir na Jezerskem je pokazal, da bo povprečni letošnji pridelek krompirja na Jezerskem 20 stotov na hektar — Kmetovalci so prvotno pričakovali še manjši pridelek, ker je krompirišča močno poškodovana julijska toča.

● Kljub temu, da so letos jabolka zelo dobro obrodila, jih na Jezerskem ne bo veliko. — Tudi sliv letos ne bo. Dovolj je le hrusk tept in moštarije.

● Živnozdravnik s Kmetijskega posestva Senčur je na kmetijskem obratu na Jezerskem pred dnevi uspešno operiral 16 mesecev starega bika «frizijske» pasme. Le-ta je imel na prsih velik, 1 kg težak čir. — Omenjeni bik je tod oplojeval živino.

● Pred kratkim so na Jezerskem pričeli kositi travo, in sicer z ročno motorno kosilnico. Na kmetijskem posestvu so ob prvi košnji pospravili kar 80 ton sena, medtem ko bodo pokosili le 12 ton otave.

Švedska rudarska delegacija pri nas

Jesenice — Švedska mladinska rudarska delegacija si je ogledala nekatera mesta v naši državi, med njimi tudi Jesenice. V spremstvu sekretarja zveznega sindikata rudarjev, Eša Tadiča, predsednika republiškega sindikata rudarjev in metalurgov, Joža Plevnika ter predstavnikov uprave in družbenega upravljanja jeseniške Železarne so si gostje ogledali nekatere obrate. Zatem so imeli v Kazini posvet, ki so se ga udeležili tudi predstavniki železarske mladine ter tovarniškega in občinskega sindikata. Govorili so o socialnem

oprašnju delavcev, o delavski zakonodaji, o proizvodnji in delavskem samoupravljanju pri nas. Švedski mladinski rudarski delegaciji so Jeseničani priradili izlet na Vrhič, nato pa so gostje odšli na ogled Velenja.

Uspell tečaj

Koper — V minulem tednu se je iz Kopa vrnila zadnja 40-članska skupina mladink in pionirk, ki so bile na 14-dnevem skupnem treningu perspektivnih orodnih telovadk, ki ga je organizirala okrajna zveza Partizana za Gorenjsko. Tečajnice so pridobile precej strokovnega znanja.

SKORAJSNJA DOGRADITEV

Jezersko — Dela na novem poslopiju za postajo LM Jezersko se bližajo koncu. Upajo, da se bodo preselili v svoje lastne prostore 1. oktobra. Nova postaja stoji na severni strani Zg. Jezerskega in bo to ena najlepših postajnih zgradb na Gorenjskem. Sedanje prostore postaje LM bo zasedlo gostinsko podjetje «Dom na Jezerskem», ki je tudi pravni lastnik te zgradbe.

Največji problem na cesti še vedno alkohol

Razgovor z mlličnikoma motorizirane LM

Le kdaj je že bilo to, ko so otroci stekli na cesto ob vsakem šumu motorja in veselo klicali: «Avto, avto, glej kakšen lep avto!» Kam bi le prišli, če bi si sedaj hoteli ogledati prav vsako motorno vozilo, ki pelje mimo nas, posebno če bi to želeli ob najbolj prometni cesti na Gorenjskem med Ljubljano in Jesenicami. Ta je tudi edina cesta I. reda, ki pelje skozi naše kraje. Če smo se nekada čudili pripovedi, da je v velikih mestih zahodnoevropskih držav skoraj nemogoče priti čez cesto, to sedaj večkrat lahko občutimo tudi pri nas, ko oklevaje stojimo na pločniku in opazujemo skoraj strnjeno vrsto vozil, ki nam ne dovolijo prehoda čez cesto. Promet je prav posebno močan v tem času, ko je turistična sezona na višku in prihaja k nam z motornimi vozili tudi veliko tujih turistov. O problemih prometa in o težkočah prometne službe smo se pogovarjali s tovarišema Bizjak Alojzom in Semolič Alojzom, mlličnikoma motorizirane Ljudske milice.

Vozita na cesti med Jeperco in Jesenicami. Kaj lahko na splošno povesta o službi na tej cesti?

Ker je to cesta I. reda in v zelo dobrem stanju, večina voznikov misli, da lahko vozi tako hitro, kot jim to sam motor vozila dopušča. Lahko pa rečemo, da so naši vozniki še ne morejo ali ne znajo prilagoditi tako velikemu prometu, kot je danes pri nas in se ne zavedajo vseh nevarnosti, ki se jim z neprevidno vožnjo izpostavljajo. Pri tem ne upoštevajo trenutnega stanja prometa, svoje sposobnosti kot upravljalca vozila in splošne sposobnosti vozila.

Kdaj so naše ceste najmožneje obremenjene?

Brez dvoma je to čas pred in po drugi uri popoldne, ko je na cesti posebno veliko kolesarjev, pešcev in avtobusov. Veliko avtomobilov je tudi sredi dopoldneva, najmanj vozil pa je v času opoldanskega kosila.

Pravi, da so prav domači vozniki najbolj nedisciplinirani. Ali lahko kaj pripomnite k temu?

To do neke meje res drži, vendar pa imamo velike probleme tudi z nemškimi vozniki, ki na splošno vozijo zelo neprevidno in kar se da hitro, režejo ovinke, pri prehitvanjih prihajajo v škarje in slično. Prav tako pa ponoči zelo neradi zasenčijo reflektorje, kar pa je pogost pojav tudi pri ostalih koristnikih te ceste. V nedeljah, ko je promet posebno močan, ni zapeljavejv samo do tedaj, dokler vozniki vozijo lepo v koloni. Prava zmešnjava s kopico prekrškov pa se začne, če eden drugega začnejo prehitovati. Več nesreč se pripeti tudi zaradi tega, ker avtomobilisti vozijo pretesno ob stranskem robu, ki je namenjen kolesarjem in mopedistom. Le-te potem zračna struja za drvečim avtomobilom potegne na cesto in tako prihaja do trčenj.

S kakšno brzi vožnjo vozila na cesti med Ljubljano in Kranjem?

Na nekaterih odsekih lahko izkoristijo vso zmogljivost svojega vozila, to je tudi od

120 do 140 km na uro, vendar je zaradi velikega števila ovinkov in vzpetin na pretežnem delu ceste nevarno voziti hitreje od 50 do 70 km na uro.

Pri nas so bile sedaj organizirane velikopotezne akcije za vzgojo kolesarjev in voznikov motornih vozil. So uspehi vidni?

Skoraj bi rekli, da so se nepravilnosti pri kolesarjih izboljšale kar za 90%. Posebno kar se tiče predpisane opreme koles, pa tudi disciplinane se je precej izboljšala.

Ali največji problem na cesti?

Največji problem na cesti pa še vedno predstavljajo vinnjeni vozniki. Če katerega od voznikov osumimo, ga preizkusimo s posebno pripravo, ki se imenuje alkostop. Vinnjeni voznik pihne v ampulo, ki je napolnjena s posebno snovjo rumene barve in ta ozeleni in tako neizpodbitno dokazuje zaužitje alkohola. Takemu vozniku potem odvzamemo vozniško dovoljenje, za nekaj ur, če je potrebno pa kar za ves dan.

Pokazali so nam škatljo, polno zelenih ampul, ki so že opravile svojo dolžnost.

Sosič Metka

Novi gostilni

Kokra — Vse do letos ni bilo od Preddvora do Kanonirja na Jezerskem nobene gostilne, kar je precej motilo domače in tuje turiste. Pred kratkim pa so v dolini Kokre dobili kar dve novi gostilni. V Zgornji Kokri pri Povšnarju ima gostišče Planinsko društvo Križe, v Spodnji Kokri pa so odprli gostišče pri Arnežu v neposredni bližini glavne ceste. Nova lokala sta izredno lepa in okusno opremljena.

S sodišča

VEČ KOT PREPIR

L. Z. je bil 19. junija letos v neki hiši v Leskoviču. Tam je prišlo do prepira, v katerem je L. Z. zgrabil za litrsko steklenico in z njo večkrat udaril po glavi in levi rami J. Z. ter ga tako lahko telesno poškodoval. Obdolženec je dejanje priznal, vendar se je zagovarjal, da je dejanje napravil delno iz razburjenosti, delno pa pod vplivom alkohola. Upoštevajoč, da obdolženec do sedaj še ni bil kaznovan in da gre za razmeroma nekoliko starejšega človeka, ga je sodišče obsodilo na mesec dni zapora, pogojno za dobo enega leta.

Hudi graben. Na ovinku je vozil po sredini ceste. V trenutku, ko je iz nasprotne strani ceste pravilno pripeljal P. Z., je zavil z motorjem še bolj na levo stran ceste, zaradi česar je prišlo do trčenja. Na osebnem avtomobilu je nastalo za približno 80.000 dinarjev škode. Obdolženec je krivdo priznal, a se je zagovarjal, da se je zaradi bližajočega se avtomobila preveč zmedel. Obsojen je bil na mesec dni zapora, pogojno za dobo enega leta.

KRAJA KOLES

M. G. je v večernih urah neketa dne v marcu letos iz veže Zadrúžnega doma v Senčurju ukradla žensko kolo v vrednosti 42.000 dinarjev. Kolo je v nasled-

Mladina se pripravlja

Jesenice — Tovarniški komite LMS v Železarni Jesenice pripravlja republiško posvetovanje mladih kovinarjev in metalurgov Slovenije. Posvetovanje bo predvidoma v oktobru. Na njem bodo razpravljali o vlogi mladih

NOVI AVTOBUSI

Skofješko transportno podjetje «Transturist», ki je v zadnjih letih zelo razširilo svojo dejavnost po Gorenjski, je nabavilo še 4 nove avtobuse za prevoz potnikov. Novi avtobusi iz tovarne FAP so zelo udobni.

njih dneh skušala prodati v Ljubljani, Kranju in na Bledu. Končno se ji je le posrečilo, da ga je prodala M. M. v Ljubljani za 10.000 dinarjev. M. G. je tatvino kolesa priznala in je bila obsojena na 6 mesecev zapora. M. M., ki je kolo kupil, je zaradi nizke cene lahko vedel, da gre za ukradeno kolo, vendar je kaznivo dejanje prikrival, zaradi česar ga je sodišče obsodilo na denarno kazen — 10.000 dinarjev.

PRVIČ GA NI IZUČILO

F. Z. je letos v noči od 23. na 30. junij v bližini Nakla z nožem zabodel F. B. na levo stran hrbta ter mu pri tem prizadejal manjšo vbodno rano. Obdolženec se je pred sodiščem zagovarjal, da je bil delno izzvan. Obsojen je bil na mesec dni zapora, upoštevajoč zlasti obtežilno okolnost, da je bil že prav zaradi takega dejanja kaznovan.

BREZ ČUTA DOLŽNOSTI

P. A. je hudo zanemarjal svoje zakonite družinske obveznosti in s tem puščal v težkem položaju svoje družinske člane, za katere je dolžan skrbeti. Ze več let se ni hotel nikjer redno zaposliti, čeprav bi se kot kvalificirani delavec lahko. Zapravljal je denar, ki ga je prislužil s kakšnim priložnostnim delom, prav tako pa je zapravil tudi denar svoje žene, ki ga je sama zaslužila. V postopku so ugotovili, da obdolženec že mnogo let pijančuje. Sodišče ga je obsodilo na 6 mesecev zapora, razen tega pa izrekle tudi varnostni ukrep obveznega zdravljenja alkoholikov.

GOLJUFIJA SE NI OBNESLA

J. G. je v maju lani prodal svoj osebni avto. V pogodbi, ki jo je sam predložil Upravi za dohodke ObLO Kranj je v prodajni ceni vpisal za približno 600.000 din manjši znesek. Na ta način se je izognil plačilu prometnega davka v višini 120.000 dinarjev. Zaradi kaznivega dejanja ga je sodišče v smislu obtožbe obsodilo na 60.000 din kazni.

POMANJKANJE MOŠKE DELOVNE SILE

Britof — Uprava tovarne olja «Oljarica» iz Britofa se že daljša ukvarja s problemom, kako zagotoviti tovarni zadostno število moške delovne sile. Le-te namreč primanjkuje. Temu je vzrok predvsem pomanjkanje stanovanj za delavce. Ker podjetje nalaga vsa razpoložljiva finančna sredstva za gradnjo novih tovarniških prostorov za ekstrakcije, primanjkuje sredstev za gradnjo stanovanj. Z dograditvijo omenjenih obratov bodo vsekakor vso pozornost po-

svetili rešitvi stanovanjskega vprašanja.

Motorno kolo so dobili

Jezersko — Člani Avto-moto društva na Jezerskem so od ObLO v Kranju dobili pred dnevi motorno kolo DKW 350 ccm. Potreben je le manjšega popravila. Jeseni bodo že pričeli z drugim tečajem za šoferje amaterje. Prvega se je udeležilo 27 Jezerjanov, ker pa se le-ti dokaj hitro motorizirajo, je tudi drugi tečaj že sedaj veliko zanimanje.

V teh dneh v Bohinju

(Foto: F. Perdan)

Nedelja nesreč

Davet v bolnišnico in trije mrtvi

Pri tem je dobil mopedist težje telesne poškodbe in je bil tako prepeljan v bolnišnico. Skode pa je na obeh vozilih za približno 170.000 dinarjev.

Na naših cestah v kranjskem okraju se vsak dan pojavlja vedno več motornih vozil. Goštota prometa se nedvomno najbolj poveča ob sobotah in nedeljah, ko pride na 1 kilometer celo 33 motornih vozil. Seveda z naraščanjem prometa pa so združene številne prometne nesreče. Najhuje je bilo s temi preteklo nedeljo, 28. avgusta. Bilanca je: trije mrtvi, devet pa še jih zdravi v bolnišnici.

Kje so vzroki? Največ v tem, ker vozniki motornih vozil še niso dorasli tako hitro naraščajočemu prometu, saj se je največ nesreč zgodilo prav zaradi prehitre vožnje, nepazljivosti na cesti, nepravilnega prehitvanja in seveda vinjenosti nekaterih šoferjev.

Z MOPEDOM V AVTOMOBIL. Zgodilo se je v nedeljo, 28. avgusta, na križišču v Lescah. Mopedist M. G. se je zaletel v avtomobil, ki ga je upravljal T. H.

Na cesti II. reda v vasi Britof pri Kranju je v nedeljo prav tako prišlo do težje nesreče, kjer so morali kar štirje v bolnico. Mopedist je prečkal cesto, ne da bi se prepričal, če je prosta. V tem času je pripeljal nasproti motorist, ki je trčil v mopedista. Tik za tem pa je pripeljal mimo še osebni avtomobil, ki se je hotel obema ponesrečencema umakniti, toda pri tem je podrl žensko, sam avtomobilist pa je bil tudi poškodovan. Skode je bilo na avtomobilu za približno 70.000 dinarjev.

ŠTIRJE V BOLNICO

OČE IN SIN Z MOPEDOM POD LOKOMOTIVO. Najtežja nesreča nedelje je bila prav gotovo v Zirovnici. Mopedist se ni prepričal, če je pro-

ga prosta, ko jo je prečkal. Ker zapornice iz neznanih vzrokov niso bile zaprte, je mopedist P. A. s sinom, ki ga je imel na mopedu, zapeljal naravnost pod lokomotivo. Oba sta bila na mestu mrtva. Moped je bil popolnoma uničen.

Z AVTOMOBILOM V DREVO

V Dovjem se je v nedeljo zgodila težja prometna nesreča. Voznik avtomobila M. A. je zapeljal akrajno desno in pri tem trčil v obcestno drevo. Pri tem so bili teže poškodovani voznik avtomobila, mati, dva sopotnika in oče, ki je na poti v bolnišnico podlegel poškodbam. Ostali pa so vsi v bolnišnici.

ŠKODE ZA 290.000 DINARJEV

Motorist A. B. in voznik avtomobila T. J. iz Skofje Loke sta v nedeljo trčila. Pri tem je dobil motorist težje telesne poškodbe. Skode pa je bilo na mopedu za 120.000 dinarjev, na avtomobilu pa za 170.000.

VI VPRAŠUJETE - MI ODGOVORJAMO

Televizijski prenos olimpijskih iger

Sportniki in nešportniki, lahko bi rekli vse — mlado in staro, navdušeno spremlja odigravanje XVII. olimpijskih iger v Rimu in z nestrpnostjo pričakuje rezultate športnih tekmovalj. Mnogi so odšli na ogled olimpijade v Rim, drugi pa se morajo pač zadovoljiti s spremljanjem vesti po časopisih, radiu in kar je najprivlačnejše — pa televiziji.

VPRAŠANJE

Bralec A. D. iz Kranja nas sprašuje o današnjem televizijskem programu, razen tega pa se je na naše uredništvo obrnil tudi z vprašanjem, kje v Kranju so možni ogledi televizijskih prenosov te velike športne prireditve.

ODGOVOR

O tem smo se pozanimali povsod tam, kjer imajo televizorje: Izvedeli smo, da so možni ogledi televizijskih prenosov v hotelu Evropa in sicer po 17. uri dalje, ko odpre restavracijo, v Domu JLA, kjer stane enkratni ogled 50 dinarjev, v gostilni «Pri Benediku» v Stražišču, v Klubu gospodarstvenikov na Prešernovi cesti in sicer v večernem času, nadalje v Delavskem domu za člane športnega društva Triglav, vsekakor pa lahko nezasedena mesta zavzamejo tudi drugi ljubitelji športa.

Člani posameznih kolektivov v raznih gospodarskih in družbenih organizacijah pa lahko povsod tam, kjer razpolagajo s televizorji, spremljajo olimpiado v Rimu.

Se današnji program: Od 14.55 do 15.00 — filmski pregled. Direktni prenos. Reporter Milan Kovačević. Od 15.00 do 18.30 — atletska tekmovalja z olimpijskega stadiona. Domači komentar. Od 22.15 do 23.00 plavanje: 400 m prsno in 100 m hrbtno — finale. Domači komentar. Od 23.00 do 23.09 — filmski pregled. Direktni prenos. Reporter Hrvoje Macanović. Od 23.09 do 24.00 boks — predtekma. Domači komentar. Od 24.00 do 0.45 prenos dveh polfinalnih waterpolo tekem.

Gospodarske vesti

● Izvoz jugoslovanske pšenice. Specializirano podjetje za izvoz žita "Gran-eksport" je letos prvič po vojni izvozilo pšenico. Po podatkih tega podjetja smo letos prvič izvozili v Avstrijo, Zahodno Nemčijo, Švico, Nizozemsko, Vel. Britanijo in Izrael 140 tisoč ton visokorodne pšenice. Nedavno pa so sklenili tudi pogodbo za izvoz 20.000 ton pšenice na Madžarsko. Tako bomo letos izvozili skupno 160 tisoč ton pšenice.

● Proizvodnja kamionov v Tovarni avtomobilov Maribor. V tovarni avtomobilov v Mariboru bodo letos in naslednje leto proizvedli skupno 7.500 kamionov in avtobusov, od tega letos 3.200, naslednje leto pa 4.300. Večinoma bodo to sodobna vozila z dieslovimi motorji in zračnim hlajenjem. Proizvodni program tovarne se je nedavno razširil še z novim proizvodom tovarne, t. j. z lahkim in hitrim kamionom domače konstrukcije - TAM 2000-.

● Izvoz grozdja iz Makedonije. Podjetje "Loza" iz Skoplja je doslej izvozilo že več kot 381 ton namiznega grozdja letošnje letine. Grozdje izvažajo pretežno v Vzhodno Nemčijo, Avstrijo in Zahodno Nemčijo, letos pa so izvozili precejšnje količine tudi na Čehoslovaško. Verjetno bodo konca sezone izvozili nekaj grozdja tudi v skandinavske države, predvsem v Švedsko in Norveško.

● Letošnja proizvodnja motornih vozil. Iz programov jugoslovanskih proizvajalcev motorjev in drugih motornih vozil je razvidno, da bodo do konca letošnjega leta proizvedli skupno 6600 kamionov, 1670 avtobusov, 11.160 potniških avtomobilov, 60.700 motornih koles, 39 trolejbusov in 1220 prikolic. Čeprav bo letošnja proizvodnja potniških avtomobilov mnogo večja od lanske, pa je povpraševanje tolikšno, da ga kljub temu ne bo mogoče zadovoljiti.

Perspektivni načrt dela

Zavoda za izobraževanje kadrov in poučevanje organizacije dela v Kranju

Zavod za izobraževanje kadrov in poučevanje organizacije dela v Kranju je pri svojem delu doslej dosegel že precejšnje uspehe. Tudi v prihodnje bodo njegove naloge še iz leta v leto pomembnejše. Danes objavljamo nekaj podatkov iz perspektivnega programa dela Zavoda, čemer bo razpravljala tudi Okrajni ljudski odbor Kranj.

Perspektivni program dela Zavoda v celoti temelji na potrebah gospodarskih organizacij in drugih organizacij, ki se izražajo v naročilih ter v predvidenih potrebah na osnovi analiz in razprav. Program dela upošteva v prvi vrsti potrebe gospodarskih in drugih organizacij s področja Gorenjske. Pri tem pa že upošteva republiško koncepcijo o razvoju tovrstnih Zavodov, ki naj bi bili za svoje ožje (okrajno) področje splošni organizatorji (zlasti na področju izobraževanja, razdeljevanja oseb-

nihih dohodkov, splošne industrijske organizacije podjetij itd.), na drugi strani pa bi se v določeni meri specializirali, da bi tako specializirani upravljali usluge za celotno področje Slovenije.

Program predvideva v prvi vrsti nadaljnji razvoj dosedanjih področij dela: industrijska organizacija podjetja, organizacija administracije, industrijska psihologija, izobraževanje, nagrajevanje, kadrovska politika in organizacija kadrovske-socialnih služb, višja kadrovska socialna šola v Kranju, problemi varno-

sti pri delu in ustanovitev mehhanografskega centra v bližnji prihodnosti.

Na področju industrijske organizacije podjetij bo Zavod še nadalje podpiral industrijsko organizacijo dela zlasti na prehodu iz obrtniškega načina proizvodnje v višje oblike industrijske organizacije, pomagal podjetjem organizirati pripravo dela in planiranje, jim pomagal uvajati obračun po ekonomskih enotah, prevzemal kompleksno organizacijo podjetja v sodelovanju s strokovnjaki iz drugih Zavodov, organiziral posebne seminarje s tega področja itd. - vsem v manjših in srednjih podjetjih nujno terjajo ojačanje te službe v Zavodu. - V dogovoru s tekstilno industrijo se name-rava Zavod v republiškem me-

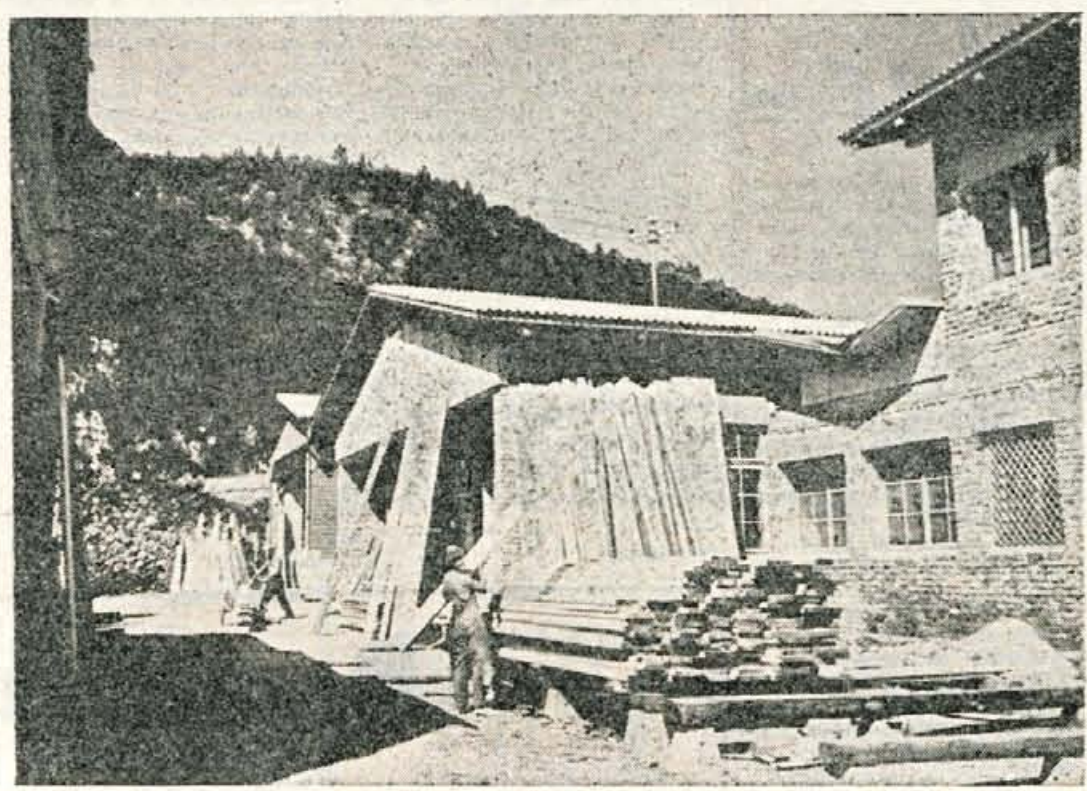
riču specializirati na organizacijske probleme v tekstilni industriji, in sicer na področju splošne organizacije tekstilnih podjetij, priprave dela in obračuna po ekonomskih enotah - medtem ko se bo Tekstilni inštitut v Mariboru usmeril na tehnično problematiko, na probleme merjenja produktivnosti, normiranja in študija dela ter tehnične kontrole.

Na področju organizacije administracije Zavod proučuje možnosti racionalizacije pisarniškega poslovanja - ne samo v gospodarstvu, ampak tudi v bankah, v javni upravi, v družbenih organizacijah itd. Zavod dalje proučuje stimulative sisteme nagrajevanja administrativnih uslužbencev ter probleme celotne organizacije administrativne prirode. Na tem področju izdeluje Zavod za razne organizacije razne elaborate, uvaja nove načine organizacije dela, instruirajo njihove uslužbence ter organizira seminarje s tega področja.

Zavod vseh naročil na tem področju zdaj zaradi svojih kapacitet ne more prevzeti. Na področju organizacije administracije je kranjski Zavod prvi načel ledino in bi se lahko specializiral v republiškem merilu.

Na področju industrijske psihologije Zavod proučuje s pomočjo anketiranja in drugih raziskovalnih metod probleme kadrovske in socialne politike gospodarskih in drugih organizacij ter s pomočjo psiholoških pregledov pomaga raznim organizacijam pri izbiri kadrov za vodilna in odgovornejša mesta. - Zlasti ankete in analize kadrovske politike se bodo s sodelovanjem drugih zavodov razširile po vsej Sloveniji in se ponavljale daljše število let. - Pričakujejo, da bodo razen praktičnih koristi za posamezne organizacije dale tudi dragoceno znanstveno gradivo. Zavod se obrača tudi na srednje in manjše gospodarske organizacije, da bi zanje stalno opravljali psihološko službo tudi pri izboru in profesionalni orientaciji njihovega kadra.

Izobraževanje kot pomembno področje dela Zavoda je zlasti stopilo v ospredje z Resolucijo Zvezne ljudske skupščine o strokovnem izobraževanju. Zavod bo moral zlasti s stališča organizacije, ekonomike in tehnike podjetij spremljati, proučevati in pospešiti strokovno izobraževalno delo, da se bo to stalno in pravočasno prilagajalo tendencam družbenega in gospodarskega razvoja. Pri tem delu bo moral sodelovati z drugimi institucijami v republiki in okraju; v okraju predvsem s prosvetno-pedagoško službo, ki bo probleme izobraževanja strokovnih kadrov proučevala zlasti z pedagoške strani ter s službami za izbiro poklica, ki bodo te probleme proučevali s kadrovske strani. Pri tem bo težišče dela Zavoda na pomoči gospodarskim in drugim organizacijam, da sa-

Po vseh naših krajih lahko vidimo večje ali manjše lesne obrate in žage. O njihovi smotnosti, o ekonomičnosti in racionalnosti, spričo sodobne tehnike, ki dandanes hitro spreminja tudi proces proizvodnje v lesni industriji in uporabo lesa sploh, je tukaj seveda težko govoriti. Zato bo OLO na enem izmed prvih zasedanj razpravljati tudi o tem problemu v celoti - (Na sliki: lesni obrat KZ Bohinj v Češnjici)

Družbena prehrana - nerešen problem

Nujno je potrebno večje število novih obratov - Mlečne kuhinje so pomemben doprinos k boljšemu prehranjevanju otrok

Družbena prehrana bi morala imeti pri nas zelo vidno mesto, saj je v našem okraju zaposlenih skoraj polovico žena. Vendar, ko si stanje družbene prehrane v kranjskem okraju pozblje ogledamo, vidimo, da je precej slabo, da ta ni dobila tistega mesta, kot ji pripada, saj je nezadostna in zadovoljuje le najnujnejše potrebe.

V družinah, v katerih so tudi žene zaposlene, se pojavlja velik problem pripravljanja hrane. Hrana se mora pripravljati trikrat na dan, razen tega pa zahteva še vrsto drugih opravil (nakup, prinašanje živil, kurjave, pomivanje, pospravljanje). Hrana se v omenjenih primerih pripravlja zelo hitro, temu pa sledi, da je gospodinji skrajšan nujni počitek za obnovitev delovne sposobnosti, hrana ni pripravljena ob pravem času, je v večini primerov pomanjkljiva in ne more zadovoljiti potreb družinskih članov. Priprava hrane je še težja, če imajo starši šoloobvezne otroke, katerih urnik se ne ujema z njihovim delovnim časom. Za prehrano teh otrok so veliko prispevale mlečne kuhinje. V našem okraju so na 102 šolah od skupnih 105 delovale mlečne kuhinje, kjer je dobivalo malico skoraj 20.000 učencev. Vloga mlečnih kuhinj je brez dvoma zelo velika, zato nikakor ne bi smeli dovoliti, da bi organizacija mlečnih kuhinj sedaj nazadovala, ko ne bomo več dobivali mednarodne pomoči v živilih. Se vešč, gledati bi morali, da bi vsaj otrokom zaposlenih staršev in tistim, ki so zelo oddaljeni od šole ali se vozijo, nudili pri šoli opoldanjsko kosilo. Otroci bi tako dobivali v redu kosilo, zaposlene žene pa bi bile v veliki meri razbremenjene. - V kranjskem okraju je imelo do sedaj kosilo

ali celodnevno oskrbo le 1381 mladih ljudi, od tega kar 1071 v kranjskih šolskih kuhinjah, dijaških domovih in internatih.

Velik prispevek k izboljšanju prehrane mladine pa tudi odraslih so mlečne restavracije v večjih mestih, saj samo v Kranju izdajo dnevno 1300 do 1400 mlečnih obrokov.

Kakor so za naše otroke nujno potrebne šolske kuhinje, tako je našemu delovnemu človeku v tovarnah, obratih in pisarnah potrebna malica za dobro delovno sposobnost. 70 odstotkov naših delavcev, uradnikov in otrok je v službi oziroma v šoli v dopoldanskem času. Ugotovljeno pa je, da velik del naših ljudi ne zajtrkuje, ali ima nezadosten zajtrk. Zaradi tega je tudi delovni učinek v zgodnjih jutranjih urah manjši in zanimivo je, da se po malici začne naglo dvigati. Za pomanjkljiv zajtrk je več razlogov. Veliko delavcev se vozi na svoja delovna mesta iz oddaljenih krajev in vstajajo že ob štirih zjutraj, tako da nimajo časa za pripravljanje in uživanje zajtrka, nekateri zjutraj ne morejo jesti, kar je pa zgolj slaba prehrabena navada. Dopoldanske malice so zaradi teh razlogov nujno potrebne, vendar z njimi še ni rešen pereč problem prezaposlenosti žena.

Delo v gospodinjstvu in industriji je vsekakor prevelika obremenitev za naše žene, zato si te upravičeno želijo, da bi člani družine vsaj kosili v obratih ali javni menzi. Seveda pa bo morala biti hrana v teh obratih res kvalitetna, z zadostno biološko in hranljivo vrednostjo. V našem okraju je sedaj 26 menz, ki izdajo vsak dan skupno približno 1300 zajtrkov, 3600 toplih malic, 4400 kosil in 2200 večerij.

Povsem razumljivo je, da taka kapaciteta naših prehrabnih obratov ne more ustrezati potrebam. Nujno potrebno bi bilo ustanavljanje novih in adaptiranje že obstoječih obratov, posebno važna pa bi bila mehanizacija naprav in ustrezno izšolanje zaposlenega osebja.

Perspektivnim načrtom razvoja naslednjih petih letih, temveč bo gradbeništvo postavilo svojo dejavnost z investiranjem teh sredstev na sodobne osnove, da bodo lahko kar najbolj pospešili, racionalizirali in pocenili svoje usluge. Po predračunih bo obseg gradenj v naslednjih petih letih porasel povprečno za 13 odstotkov na leto in bo tako v letu 1965 za 80 odstotkov večji od sedanjega. V tem času bo dograjenih mnogo novih industrijskih in drugih gospodarskih podjetij, preko 500.000 stanovanj, 5300 kilometrov cest, 3.900.000 kvadratnih metrov novih šolskih presterov itd.

Razvoj gradbeništva v Jugoslaviji

V teku naslednjih petih let bo realiziran obsežen načrt modernizacije gradbeništva v Jugoslaviji. Za vsako leto predvidevajo okoli 50 milijard din investicij, torej 300 milijard dinarjev v petih letih. Večina teh sredstev bo uporabljena za nabavo moderne (35 do 36 milijard dinarjev na leto), dalje za industrijo gradbenega materiala okoli 20 milijard, za gradbeno operativno jaro letno in 4 do 5 milijard dia za gradbeno obrt. - Uresničitev tega programa bo omogočila gradbeništvu uspešnejše obvladovanje ne samo povečanja obsega gradenj, predvidenega s jugoslovanskega gospodarstva v

Iz V. republiškega festivala kmetijskega strojništva Lahko bi bilo bolje, če...

V nedeljo, 28. avgusta zvečer, se je vrnila v Kranj 7-članska skupina traktoristov Gorenjske, ki je nastopila na letošnjem V. republiškem festivalu kmetijskega strojništva v Murski Soboti, ki ga je organiziral Glavni odbor Ljudske tehnike Slovenije s sodelovanjem Zbornice za kmetijstvo in gozdarstvo ljudske republike Slovenije in kmetijskih združbenih organizacij.

Po prihodu v Kranj smo zaprosili vodjo skupine Jožeta Zagerja za krajši pomenek, ker nas je zanimalo, kako so se uveljavili na tekmovanju traktoristi, ki so zastopali Gorenjsko.

»Kdo in kako so nastopili naši traktoristi?«

»Naš okraj so zastopale dve tričlanski ekipi. V prvi pri članih so bili Janko Kranjc, Franc Strahan in Ivan Kohek. Pri mladih združbenikih pa so tvorili ekipi brata Marjan in Andrej Frelj ter Ivan Tavčar. Iz Kranja smo šli v petek, 26. t. m. Iz Ljubljane smo se vsi traktoristi odpeljali z dvema avtobusoma v Mursko Sobotu. Ker smo bili preveč utrujeni in ker se je tudi en avtobus pokvaril, v petek

zvečer ni bilo zborovanja traktoristov in otvoritev festivala, temveč šele v soboto. Tega dne smo v vseh predvidenih disciplinah nastopili na kmetijskem posestvu Rakičan. V nedeljo so bili slovesno objavljeni rezultati, nato pa nas je predsednik OLO Murska Sobotu povabil na kosilo.

»Kakšni so bili doseženi rezultati?«

»Na splošno slabi, toda pod pogoj, ki so jih imeli naši traktoristi, moram reči, da so bili dobri. Mladi združbeniki so ekipno zasedli 4. mesto, kot posameznik pa je bil Marjan Frelj 3. Članska ekipa je zasedla šele predzadnje, to je 7. mesto. Naš letošnji okrajni prvak Janko Kranjc pa je kot posameznik zasedel 7. mesto.«

»In nagraje?«

»Frelj je dobil denarno nagrado, Kranjc pa je prejel za uspeh in pa zaradi dolgoletnega dela v kmetijskem strojništvu pismeno diplomu in zapestno uro. Jaz sam pa sem dobil pismeno pohvalo za dolgoletno delo v kmetijskem strojništvu.«

»Kakšni so bili vzroki, da ni bilo boljšega uspeha?«

»Teh je več. Slabe priprave pa

so poglavitna ovira, ki naše traktoriste že vsa leta nazaj tarejo in zavirajo, da ne pridejo do boljšega mesta. Vsi naši traktoristi so vajeni dvobrazdnih plugov, toda tekmovalo se je z enobrazdnimi. V tem kraju je zemlja vse drugačna kakor pri nas. Mi na primer orjemo do 22 cm globoko, na tekmovanju pa smo oz. so orali 30 cm globoko, ker je v teh krajih tak običaj. Če bi prišli v Mursko Sobotu že nekaj dni prej kakor drugi, na primer Celjani, in če bi tudi naši lahko pred tekmovanjem preizkusili traktorje in zemljo, bi bil uspeh nedvomno boljši in razveseljivejši.«

ASFALTIRANJE CESTE

Bohinjska Bela - Delavci Uprave za ceste LRS so konec minuloga tedna pričeli z asfaltiranjem novih preložitvenih odcepov republiške ceste pred Bohinjsko Belo proti Bohinju, te je na cesti, ki so jo že lani pričeli konstruirati. Računajo, da bodo z asfaltiranjem končali še 7 dni.

Zaslužena kazna za ropanje in vlomne tatvine

Ko je v nedeljo, 26. junija letos, J. R., iz Kranja, odšel z ženo po vstopnice za cirkus, pač ni slutil, da bo v tem času v njegovo stanovanje vdrl tat. — Le-ta se je namreč splazil kar skozi odprto kuhinjsko okno, s katerega je bilo treba odstraniti le lonce z juho. Tat je bil že vajen takih poslov in že je bil v njegovih rokah res dober plen: 60.000 dinarjev gotovine, ročna moška ura in sončna očala. Vse to je našel v nezaklenjeni omari oziroma kuhinjski kredenci.

V tem pa je bil J. R. spet doma. Tat je bil tako presenečen, da se je prvi hip skušal skriti kar pod posteljo. Ta pa je bila prenzika in tako se je moral z J. R. pogledati iz oči v oči. J. R. ga je brez strahu povprašal, kaj vendar išče pri njem in kako je prišel v sobo, ko so bila

vrata zaklenjena. Slednji seveda ni vedel pametnega odgovora. Stanovalec je tedaj poklical ženo, da bi stopila po miličnika. Tatinski gost, v katerem je J. R. prepoznal zidarja M. P., je tedaj pobegnil iz za pasu odprt žepni nož, z njim zagrozil J. R. ter ga prisilil, da se je umaknil. To je tat izkoristil, se pogljal s plenom na dvorišče, od tam pa proč iz mesta.

M. P. se ni dolgo skrival po okolici. Njegovo srečanje z J. R. je bilo zanj usodno. Ujeli so ga in moral je priznati, da ni okradel le J. R., temveč da je nepošteno živel ves čas njegove zaposlitve pri Kranjskem gradbenem podjetju. Tudi na obravnavi pri Okrožnem sodišču v Ljubljani spričo trdnih dokazov svojih dejanj ni tajil. Tako je sodišče ugotovilo, da je že konec januarja letos iz čuvajnice

KGP vzel pištolo, kal. 6,50 mm z nekaj naboji, iz skladišča KGP pa v noči od 1. na 2. april dežni plašč, kmalu nato še 4 volnene odevje, 3 rjuhe in nekaj električnega kabla, v marcu letos pa še dva dežna plašča. S temi tatvinami je KGP okoskodoval za približno 50.000 din. — V skladišče je prišel tako, da je razbil v spodnjih prostorih okensko steklo, iz pritličja pa potem splezal še v podstrešno skladišče obutve in obleke, kjer je vrata s silo odprl.

M. P. je razmeroma dobro zaslužil, kot samec ni imel nobenih preživilinskih dolžnosti, vendar se je vdal pijančevanju in kvartopirstvu in mu zato delovni zaslužek ni zadoščal. Tudi večji del sedaj ukradenih predmetov je zapravil. Zaradi roparske tatvine proti J. R. in vlomne tatvine pri KGP mu je

sodišče, čeprav še mlademu in doslej še nekaznovanemu, odmerilo kazno — 2 leti strogega zapora. Vso nastalo škodo, ki jo je prizadejal, bo moral seveda še poravnati.

M. P. ni imel lepe mladosti. Brez potrebne vzgoje je moral slabo pripravljen v svet za kruhom. Kazenski poboljševalni dom bo moral pač pri njem dopolniti s tršimi ukrepi, kar je bilo doma zamujeno. Obsojeni, doma iz Fermina pri Mariboru, na zagovoru ni bil zakrknjen in bo verjetno še našel pravo pot v življenje.

Mestni avtobusni promet - nepogrešljiva potreba

Ceprav so nekateri nekaj časa dvomili o uspešnem razvoju mestni avtobusni promet. Sicer o tem tudi nihče ne razmišlja, nasprotno, razmišljajo o tem, da bi ga še izpopolnili. V podjetju so nam povedali, da ga nameravajo preko zime še razširiti tako, da bo zveza vsake četrte ure namesto vsake pol ure kot doslej. Pred dnevi so dobili nov avtobus, v kratkem pa dobijo še dva in tako s te strani ne bo ovir za razširitev. Septembra letos bodo začeli graditi tudi lastne upravni gospodarske prostore. — Sedanji delavnice namreč ne ustrezajo rastočim potrebam, pa tudi prostorov za garaže nimajo dovolj.

Dva krat več

Iz posebne analize o samoupravnih organih v kranjskih podjetjih, ki jo je pred dnevi izdelal Občinski sindikalni svet v Kranju je razvidno, da je v organih delavskega samoupravljanja zmeraj več delavcev.

Tako se je število članov delavskih svetov povečalo od 357, kolikor jih je bilo po volitvah v

samoupravne organe 1957 leta, na 789 članov, kolikor jih je bilo izvoljenih ob zadnjih letošnjih volitvah. Hkrati se je povečalo število članov upravnih odborov od 101 na 225 delavcev in delavk. Prav tako je iz analize razvidno, da je ob vsakih volitvah več mladine in delavk v samoupravnih organih. Tako je bilo pred tremi leti samo 87 mladincev in mladink v samoupravnih organih, medtem ko jih je po letošnjih volitvah še enkrat več — 165.

Dobra paša

Senčur — S Kmetijskega posestva v Senčurju je na Jezerskem v Ancelnovi planini na paši 51 glav živine. Letos je trava od dobro porasla, ker so pašnike spomladi pognojili z umetnimi gnojili. Živina, ki bo ostala na paši do konca septembra, se kar dobro počuti in dobro napreduje.

Usodna vožnja s čolnom

Vožnja s čolnom po jezeru Crnjava pri Preddvoru, ki sta si jo v nedeljo popoldne privoščila Boštjan in Franc Zadnikar, se je kaj žalostno končala. Čoln, v katerem sta bila oba brata se je nenadoma prevrnil. Marjan Andošek iz Tupalje, ki je to videl, je takoj z brega skočil v vodo in potegnil na suho Franca. Ko ga je potem spravil k zavesti, mu je Franc povedal, da je v vodo padel tudi brat Boštjan. Andošek je takoj nato še enkrat skočil v jezero in potegnil iz vode tudi Boštjana. Z umetnim dihanjem so ga skušali rešiti, vendar jim to ni uspelo. — Poklicali so zdravnika in rešilni avto. Med prevozom v Ljubljano pa je Boštjan umrl.

Robert Bröslor

Magnetofon

Noben zakon ni popoln — niti moj. Tea, tako je ime moje ženi — ni igrala šaha. To sicer ne bi bilo hudo, toda ker razen tega v stanovanju ni trpela ne cigaretne dima, je moj položaj postal vedno bolj kritičen. Igranje šaha brez modrega dima je menda še težje, kakor kegljati brez piva. Moral sem hoditi drugam — in vprašam: kje in katera zakonska družina je zvečer rada sama?

Magnetofon je bil na prvem mestu med najinimi, v božiču prejetimi darili. Podarila sva si ga drug drugemu, da si olepšava večere. Žena ga je podarila meni s skrivito željo, da bi ostajal doma in da bi se tako odpovedal šahu, jaz pa sem ga podaril njej, da ob večerih ne bi samevala. Magnetofon je postal najin konjiček. Skupaj, ali pa vsak za sebe, sva lovila iz etra glasbo in jo smejala na trak.

to v četrto nadstropje. In raj veste, kako grozno je škripanje parketa! Zadnji trije koraki do postelje so običajno najtežji.

»Toda vendar ne more biti problem, saj tla tudi pri meni škripajo,« sem ga potolažil, poleg tega pa sem se tudi trudil, da bi umaknil trdnjavo iz nevarne bližine tekača.

»Veste, običajno se slečem že v kopalnici in vstopim v spalnico ritenski, kakor rak. Če tedaj slučajno zaškripajo tla in se žena zbudi — prižge luč — me zagleda z obrazom, obrnjenim proti vratom kopalnice in tako niti ne vpraša od kod prihajam, temveč kam grem. Odgovor imam že pripravljeno, rečem ji, da grem v kubinjo pogledat, ali je plinski ventil zaprt ali pa, da me muči žejja.«

»Res, ni slaba ideja s to rakovo hojo,« je pritrdil soigralec, »toda z naslednjo potezo boste matirani.«

sem se zbudila in tebe še vedno ni bilo. Vzela sem magnetofon in ga postavila na omario v predsobi, ga naravnala na »snežanje« in odšla nazaj v posteljo.

»In kaj si posnela?«

»Poldrugo uro ničesar. Samo tišino najinega stanovanja. Toda na koncu, ko se je trak že skoraj ves odvil, je mikrofon zaznamoval zvok — poslušaj ga!«

Vključila je »reprodukcijo« in pol minute — vlekla se je silno dolgo — ni bilo slišati ničesar. Tedaj pa sem zaslišal značilni zvok — bilo je škripanje vhodnih vrat od stanovanja.

»S števcem lahko vsak privoščilec izračuna uro, ko si prišel domov,« je ugotovila žena in kot velik grešnik sem povsrel glavo.

Nekaj dni sem ves pobit tavala po stanovanju in magnetofona niti pogledal nisem. Tedaj me je prešinila rešilna misel. Maščevanje je moje in kdor se zadnji smeje, se najbolje smeje!

»Ljubica, sem čez nekaj dni dejal svoji ženi, zelo veliko dela imam, mislim, da te moj pisalni stroj ne bo motil. Zamislil si ušesa, da boš laže spala.«

»Veseli me, da imaš toliko dela. Stroj me niti malo ne bo motil!« Nasprotno, tako lepo je, ko bom vedela, da si v moji bližini — pa čeprav ne boš pri meni.«

Magnetofon je bil moj glavni pomočnik. Ze nekaj dni sem ga vključil, ko sem pisal na stroji. Na traku je posneto za polni dvakrat dve uri tipkanja!

Tea je odšla spat, sam pa sem se odpravil na moje prekinjeno igranje šaha v klub. Ob vratih sem si mel roke in poslušal veselo tipkanje, ki je prihajalo iz zvočnika na magnetofonu. Tehnika je pa res sijajna! Ko sem že zaklepal vrata, sem ujel še glas svojega kašljanja, ki je bil prav tako ujet na trak.

Ta večer je bil zame srečen. Dobil sem tri partije in se vrnil domov šele ob policijski uri.

Res je, da mora človek imeti pri šabanjanju mirne in spočite živce.

Obveščevalec

mali oglasi

V nedeljo 4. septembra priredi gasilsko društvo Bitnje veliko vrtno veselico s pričetkom ob 14. uri. Za ples in razvedrilo bo igral Kvintet bratov Avsenik s sodelovanjem solistov Danice Filipič in Franca Korena. K obilni udeležbi vabijo gasilci -3222

PRODAJ

Prodaj italijanski moped na 3 prestave, znamke Marini Franco. Miro Behtar, Voklo 73, Senčur -3234

Prodaj motorno kolo »Java«, 250 ccm. Predoslje 5, Kranj -3235

Prodaj Vespo ali zamenjam za italijanski moped. Nartnikova št. 5, Kranj -3276

Prodaj 12 tednov brejo svinjo. Brezovica 3 pri Kropi -3277

Prodaj kravo, ki bo tretjič teletila 20. septembra. Podbrezje 95 -3278

Prodaj novo gumo 400x15 za Topolino in vetrobran za motor DKW ali Puch. Brez 20 pri Komendi -3279

Prodaj moped Colibri s prevoženimi 500 km. Jenko Janez, Srednja vas 39, Senčur -3280

Prodaj 15 tednov brejo belo svinjo. Brež ob Savi 9 -3281

Prodaj parcelo za stavbeni svet, na lepem kraju, okrog 600 kvadratnih metrov, pri Pristavi. Naslov v oglasnem oddelku 3282

Prodaj hišo ali zamenjam za enakovredno. Drulovka 35, Kranj -3283

Motorno kolo Tomos Galeb kot nov že registriran prodaj. Ogled v Opemri Kranj -3284

Pocen prodaj 2 okna z mrežami (gavtri) velikosti 1,40 x 0,90 metra, ter oca 1 m³ rabljenih desk primernih za betoniranje. Naslov v oglasnem oddelku -3285

Teško, mlado kravo, dobro mlekarico, 8 mesecev brejo, prodaj. Naslov v oglasnem oddelku -3286

Prodaj kuhinjsko kredenco. Smid, Zagorice 111 -3287

Osební avto v krasnem stanju prodaj. Ogled v nedeljo, 4. septembra 1960 od 8. do 12. ure na parkirnem prostoru pred Zelezarno Jesenice -3288

Prodaj NSU Primo, 150 ccm, novo še neregistrirano, Tavčarjeva 25, Kranj -3289

KUPIM

Kupim kravo, ki bo v septembru teletila. Ponudbe poslati v oglasni oddelk -3289

RAZNO

Gradbeni tehnik z desetletno prakso v nizki in visoki gradnji s pooblastilom, želi spremeniti službo. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Družbeno stanovanje« -3272

Stanovanje za dva upokojenca iščem. Dam 50.000 nagrade, lah-

ko v Kranju ali okolici. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Starejša« -3245

Sprejemem takoj ključavničarskega vajenca. Gasilska 1, Kranj -3271

Cenjene stranke obveščam, da sem se preselil v Prešernovo ulico 9, Kranj. Izdelujem in popraviljam vse vrste moških klubukov. Priporoča se klobučar Janez Janez -3251

Zahvaljujem se Državnemu zavarovalnemu zavodu v Radovljici in Glasu Gorenjske Kranj za izplačano zavarovalnino kot naročniku tega časopisa. Glas Gorenjske vsakomur toplo priporočam. Jenko Janez, Srednja vas št. 39, Senčur -3281

Izgubila sem žensko jopico od Bele do Bašlja. Prosim poštenega najditelja, da jo proti nagradi vrne v trgovino na Zgornji Beli -3290

Iščem prazno sobo ali bi za protiuslugo pazila na hišo. Ambrož Marija, Titov trg 2, Kranj -3291

Sofer D kategorije želi spreminiti službo. Ponudbe pod »Stanovanje« oddati v oglasni oddelk -3292

Gospodinjstvo pomočnico iščem k 2-članski družini. Dr. Vela Tuma, zdravnica, Kranj, Cesta 1. maja 7 -3293

Dne 5. Julija sem našel aktovko v avtobusu SAP-a na relaciji Ljubljana-Kranj. Lastnik jo dobi pri vratarju Iskre, Kranj, Freljh Franc -3294

Sobarica išče zaposlitev. Perfektno obvlada nemščino in angleščino. Naslov v oglasnem oddelku -3295

Iščem žensko za varstvo dveh majhnih otrok v dopoldanskem času na domu. Plačam po dogovoru. Informacije dobite vsak dan od 14. do 16. ure pri Breznik, Suha — blok 1, Škofja Loka -3296

Iščem sobico, prazno ali opremljeno. Dam 20.000 din nagrade. Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Mirna in čista« -3297

Novo žensko kolo »Diamant« zamenjam za garažna vrata in okno ali prodajam. Škofjeloška c. št. 58, Kranj -3298

objave

VPISOVANJE V OSEMLETKE ZA ODRASLE v občini Kranj v šolskem letu 1960/61

V Kranju, Dupljah in Predosljah bo vpisovanje v osemletke za odrasle od 1. do 10. septembra 1960 dnevno od 8. do 16. ure.

V Kranju bo vpisovanje za vse prijavljene, ki stanujejo na levem bregu Save na osnovni šoli Stane Zagar (gimnazija), za tiste, ki pa stanujejo na desnem bregu

Save bo vpisovanje na osnovni šoli Lucijan Seljak v Stražišču. Prijavljeni z območja osnovnih šol Duplje in Predoslje se vpisujejo na področnih osnovnih šolah.

OBJAVA TRGOVSKO PODJETJE »AGRARIA« KRANJ razpisuje naslednja delovna mesta:

1. KVALIFICIRANEGA DELAVCA trgovske stroke za prodajo sadja in zelenjave v prodajalnah in na debelo na terenu;
  2. USLUŽBENKE s srednjo strokovno izobrazbo z znanjem strojepisja za razna dela v pisarni;
  3. SOFERJE — avtomehanike za Kranj in Jesenice;
  4. KURIRJA oz. kurirke;
  5. POSLOVODJE predelovalnega obrata (konzerviranje zelja).
- Osební dohodki se določajo po tarifnem pravilniku podjetja. Stanovanje ni preskrbljeno! Ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev je poslati Komisiji za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri podjetju.

OBVESTILO

Vpisovanje na Glasbeno šolo Vpisovanje gojencev — starih in novih — se vrši od 1. do 3. septembra 1960 od 9. do 12. ure in od 16. do 18. ure v pisarni Glasbene šole (poslojpe gimnazije, I. nadstropje) desno). Start gojenci naj prinesejo s seboj zadnje spričevalo Glasbene šole oziroma kontrolno knjižico, novi pa morajo predložiti zadnje šolsko spričevalo matične šole (osnovne šole, gimnazije, strokovne šole l. p.). Vse podrobnosti so razvidne na oglasni deski v šolski veži poleg pisarne.

Ravnateljstvo Glasbene šole na Jesenicah

kino

Jesenice »Radio«: 1. in 2. septembra angleški film OPERACIJA AMSTERDAM

Jesenice »PLAVZ«: 1. in 2. septembra ameriški barvni film CLOVEK, KI GA NI BILO

Bled: 1. septembra ameriški film POTEMNELI ANGELI, 2. septembra ameriški barvni film OBRACUN PRI OK KORALU, predstave ob 18. in 20.30 uri

Radovljica: 2. septembra italijanski barvni film BENETKE, MESEČINA IN TI, predstava ob 20. uri

Kropa: 1. septembra nemški film NI PROSTORA ZA DIVJE ŽIVALI, mladinska predstava ob 16. in 20. uri.

Tržič: 1. in 2. septembra nemški film PRFOKS

Kranj »STORŽIČ«: 1. septembra ameriški barvni film AVTOBUS NA STRANSKI POTI, predstave ob 16., 18. in 20. uri, matineja istega filma ob 10. uri

Letni kino »PARTIZAN«: 1. septembra premiera jugoslovanskega filma VOJNA, predstava ob 19.30 uri

Stražišče »SVOBODA«: 1. septembra ameriški film OSAMLJENI CLOVEK, predstave ob 18. in 20. uri

Škofja Loka: 2. septembra ameriški film VELIKA ZEMLJA, predstave ob 18. in 20.30 uri

Duplica: 1. septembra ameriški barvni film KRALJ IN JAZ, predstava ob 20. uri

Nenadoma nas je zapustil naš ljubi mož, oče, brat in stric

MALI PETER

Pogreb draga pokojnika bo v četrtek ob 15. uri z Golnika v Križe.

Zalujoši: mati, žena Marija, sinovi Peter in Franci, hčerka Marija, brata Tone, Vinko in sestre Zofija in Albina

ŽARA S PEPELOM

»Morda,« de zamišljeno Zidinja.

Angela pa ne sliši njunega pogovora. Zanj ni več dolgih barak, podobnih krstam. Daleč proč je od tega nečloveškega in množičnega morišča, v katerem so ljudje obsojeni na počasno in trpljenja polno umiranje. Ničesar se ne zaveda, niti tega, da bo morda vsak hip ugasnila. Poslednji trenutki ji vračajo življenje, ki ga je živel. Se enkrat ga živi in zanjo je ta utvara bolj resnična od življenja samega... Daleč je, kakor da za Auschwitz sploh ne ve, kakor da še nikoli ni bila v njem. Le včasih pomisli na taborišče. Pomisli na Buchenwald, kamor so zaprli moza. Mnogokrat pa niti nanj ne utegne pomisliti. Preveč dela ima. Čez dan dela kot natakarica v kavarni, v prostem času pa hodi na tajne sestanke in organizira upor proti zavojalcem, ki so ugrabili moza. Opazuje gestapovce, ki se šopirijo v kavarni, in prisluškuje njihovim pogovorom. Naslednji dan ali pa še prej zvedo za te pogovore partizani... Angela dela; ne utegne misliti na možovo trpljenje, ne utegne misliti, da bi mogli gestapovci zvedeti za njeno delo. Niti trenutek nima oddiha. Ne misli več in ne ugiba, če bo čez mesec vojne konec. Že zdavnaj je pozabila, da je kdaj tako naivno mislila. Misli samo na eno: na boj proti okupatorju... Pomaga partizanom s hrano, s sanitetnimi potrebščinami in s papirjem za osvobodilni tisk, ki ga s pomočjo zaupnih tovarišev tajno razširja...

Tako ji mineva čas vse od dne, ko so odpeljali Slavka v Buchenwald. Prvi strel odjeknejo v Taonu pod Smarno gor. Na kamniškem področju vre. Cestni mostovi gore, betonirani lele v zrak. Ogenj upepeljuje zaplenjeno žetev na posestvih izgnanih Slovencev... V noči na prvi avgust minirajo jeseniški partizani cestni most v Mostah pri Žirovnici, čez dan pa biljejo prvo odprto partizansko bitko v Sloveniji. Biljejo jo jeseniški partizani-delavci pod vodstvom Jožeta Gregoričiča. Čez teden dni se razvname boj na Jelovci...

Angela dela v nekdanji Novakovi kavarni, ki jo je prevzela Jeta, ženska, ki je bila včasih socialistka, zdaj pa je postala nemurka. Pri njej dela Angela. Mora delati, mora jesti, mora si zaslužiti za življenje, če hoče delati za partizane v dolini. Saj je hotela v hribe, pa so ji zapovedali, da mora ostati na Jesenicah in delati na terenu. Zato dela v tej kavarni, zato streže gestapovcem, ki zahajajo vanjo. Tako marsikaj izve, kar partizane zanima.

— Das ist eine Schweinerei, prisluškuje Zwicku, ko se pogovarja s plavalasim kolegom Linkejem o novem položaju, ki se ga na Gorenjskem Nemci niso nadejali.

— Da. Uporniško gibanje mora biti peklensko dobro organizirano — pripoveduje Linke... — Menda si bral poročilo okroglega orožniškega komandanta v Kamniku...

— Ne, nisem ga še dobil v roke, — pravi Zwick.

— Pravi danes sem ga prinesel z Bleda. Na kamniškem področju se je začelo dobro pripravljeno uporniško gibanje. Začudilo, da, iznenadilo nas je zaradi tukajšnjih nekdanjih strankarskih nasprotij, da v gibanju ne delujejo samo komunisti, marveč tudi nacionalisti in celo klerikali... Da smo izgnali župnike in duhovnike, je napaka, ki se nam zdaj mašejuje. In bojim se, da se nam bo še bolj mašejevala... V nekaterih občinah na kamniškem področju smo prišli v zelo neugoden položaj, zlasti v Kamniku, Homcu, v Radomljah, Domžalah, Mengšu, v Trzinu, Ihanu, v Dobu, Moravčah in še nekaterih drugih občinah se je razplamtel prvi upor, prava mala vojna proti nam...

Angela prisluškuje in opazuje debelšnega Zwicka, kako z malimi očmi bošči v Linkeja, ki je sprva govoril zelo tiho, ko pa se je razvnel, je govoril vedno glasneje; morda tudi zato, ker sta bila sama v kavarni, to se pravi, razen njiju ni bilo nobenega gosta, natakarice Angele pa kakor večina kavarniških gostov nista štela za človeka, ki bi utegnil prisluškovati.

— Začelo se je z napadi na naše organe in folksdojzerje, — zasrbljeno pripoveduje Linke... — Zdaj pa so sabotaže na dnevnem redu. Mostovi na cesti Domžale-Ihan-Kamnik so porušeni. Telefonska in telegrafska zveza med Domžalami in Celjem je bila prekinjena več dni. Most med Domžalami in Moravčami je poškodovan in za tovorni promet onespособljen. Prav tako most na cesti Dob-Ihan, da ne govorim o požganih lesenih mostovih v Homcu in Radomljah, o poškodovanih telefonskih zvezah, o požganih kozoletih z zaplenjenim žitom... Če se bo tako nadaljevalo, se bo prekleto nevarno voziti z avtomobilom po cestah izven večjih krajev. Na napad na naš avto med Repljami in Vodiceami si slišal?

— Da, pritrđi Zwick.

— In nič manj nevarno ni to gibanje na našem področju. Z napadom na upornike na Mežaklji nismo dosegli ničesar. Ni nam jih uspelo uničiti. Banditi so imeli samo dva mrtva in mi štiri, da razjencen niti ne omenjam. — Imeli pa bi jih še več, da se nismo umaknili. Ko smo preganjali bandite po Mežaklji, so nam nenadoma drugi vpadli v hrbet. Kaže, da imajo preizkušeno vojaško vodstvo...

— Imajo, — pritrđuje Zwick. — Pravi te dni nas je obvestil unser Konfident, der Jäger Korfinak aus Jauerburg o banditskem poveljniku. Neki Josef Gregorič je...

— Alter südslawischer Offizier? — vprašuje Linke.

— Woher! Ein roter Kämpfer aus Spanien...

— Rdeči bojevnik iz Španije? — se čudi Linke.

— Ja. Stari Paar ga dobro pozna...

— Der Hotelir aus Veldes?

— Da. Stari hotelir Paar. Dieser Rote je bil kot mladenič pri njem za hlapca...

Angela prisluškuje. Dobro si zapomni vse. Ne pozablj imena javorniškega izdajaleca...

— Pravi te dni sem za šefa zbral podatke o njem. Pohvalo za izbrpno poročilo je seveda dobil šef, ki je poročal na Bledu, nadaljuje Zwick in pripoveduje o Gregoričju.

Angela se čudi, kako je uspelo gestapovcu zbrati tako izbrpne podatke o Gregoričju. Vse je vedel. Od njegovega rojstva v Opatiji in o revnih razmerah, v katerih je živel Gregoričjeva družina. O njegovem prebegu po prvi svetovni vojni v Avstrijo in od tam v Jugoslavijo. Polem za njegovo delovanje na Jesenicah in o prvem ponosrečenem poizkusu prebega v Španijo.

— Nekje blizu Splita naj bi jih čakala ladja, pa je ni bilo, ker so jih zajeli. Nato so zaprli ne vem koliko sto prostovoljsev. Oblast ni bila kos protifašističnemu razpoloženju ljudstva...

— Tudi mi mu nismo kos, — pripomni Linke.

— Ko so jih po nekaj tednih izpustili, — pripoveduje Zwick, — so se prebijali v Španijo po manjših skupinah. Neko tako skupino je vodil tudi on.

Linke z zanimanjem posluša Zwicka, ko pripoveduje, da se je skupina po mnogih zapletljajih naposled le prebila do Španije.

— In tam je kmalu postal rdeči komisar batakjona Dimitrov.

— In kako se mu je posrečilo prebiti se iz Francije, kamor so jih Francozi internirali po porazu republikanske Španije? — zanima Linkeja, saj je vedel, da so jih Francozi imeli zadržane in da so po okupaciji Francije izročili vse španske borec Nemcem.

— Ze pred našo okupacijo se mu je posrečilo pritihotapiti se domov z neko ladjo, — pripoveduje Zwick.

— In ga niso zaprli?

— Zivel je pollegalno...

— In zakaj ga niso prijeli Italijani? Bil je vendar ubežnik njihove države...

— Italijani niso zaprli skoro nikogar. In četudi bi ga iskali, bi ga ne našli. Ze od prvih dni okupacije ni vedel nihče, kje živi...

— Zdaj vemo, — se skoro einičeno posmečne Linke. — In vendar ne moremo do njega. V času, ko doživljamo na vzhodu zmago za zmago, so bile naše enote od njega že dvakrat tepene. — Podcenjevali smo jih, — prizna Zwick.

SC-1 za navpični vzlet in pristanek

Od prvih začetkov letalstva pa do danes je bil človek bolj ali manj zadovoljen, da so ga nosila krila ali pa helikopterski motorji. Konvencionalni krilni profil je danes še vedno edini izvor vzgona v vsakdanji uporabi. V preteklih letih pa je postajalo vedno bolj očitno, da bo plinska turbina omogočila gradnjo letal prav posebne vrste. V mislih imamo letala, ki zmorejo velike vodoravne hitrosti — ka-

terih helikopter ne obvlada — obenem pa lahko vzletajo in pristajajo navpično. Pri hitrem vodoravnem letu krila teh letal še vedno dajejo potrebni vzgon, kot je to običajno. Pri navpičnem vzletu in pristanku pa nosijo letalo le reakcijske sile turboreakcijskih motorjev. Prednosti takega letala pred običajnimi današnjimi letali skoraj ni potrebno posebej poudarjati: za vzlet in pristanek praktično

ne potrebuje dolge betonske steze, zato lahko deluje na skoraj poljubnem zemljišču. Problem takega letala danes seveda še ni dokončno rešen. — Vendar pa Angleži pri raziskovalnih delih prednjačijo pred ostalimi. Eksperimentalni prototip takega letala so zgradili že leta 1958. Tedaj je SC-1 pričel s prvimi poskusnimi poleti. — Najprej pa so prehajali vse bolj na vertikalno dviganje in spu-

ščanje. Letalo SC-1 še danes preizkušajo, vendar že lahko govorimo o prvih rezultatih raziskav in o bodočih možnostih take letalne naprave.

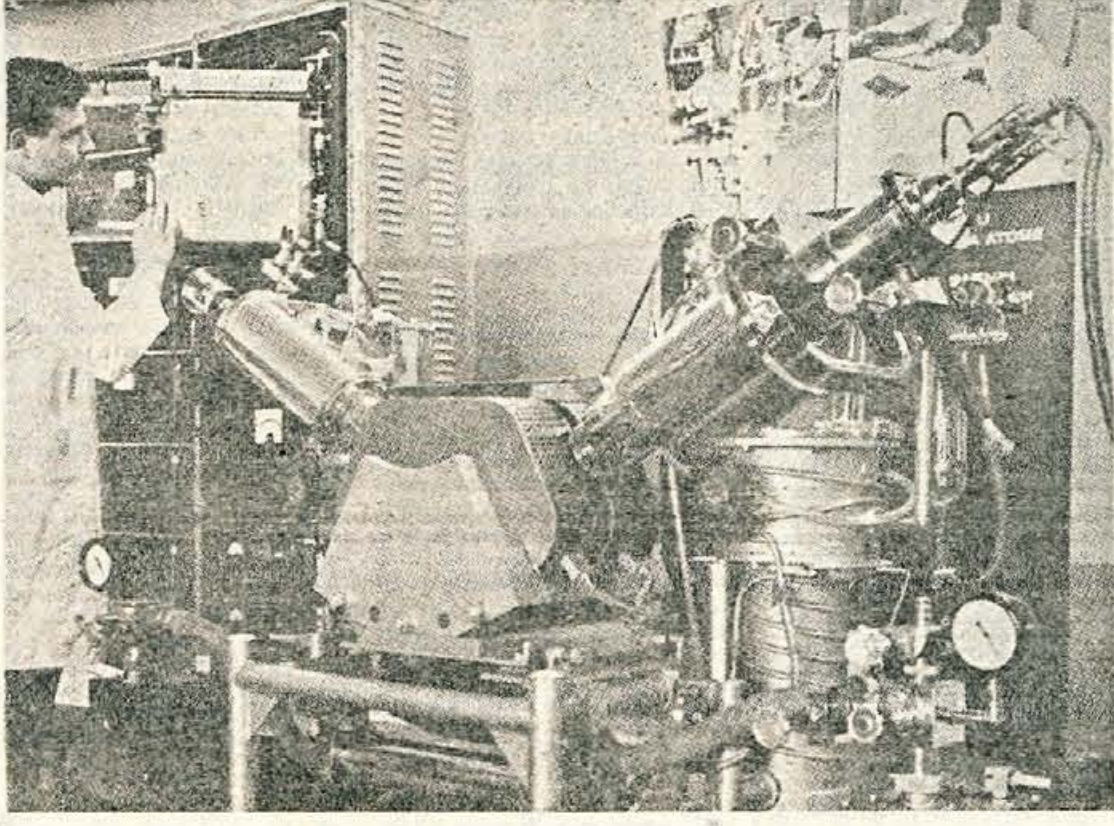
Studije so trajale štiri leta. — Vendar moramo pomisliti, da zahteva preizkušanje tako nenavadnega letala zelo previdne delovne postopke. Preizkušanje je zato razdeljeno v čim večje število drobnih korakov, s čimer se zmanjša tveganje na najmanjšo mogočo mero.

Kakor smo že omenili, so najprej raziskali lastnosti letala pri običajnem letenju. Letalo je vzletelo na običajen način ter je tako tudi pristajalo. Ko je bilo tu vse v redu, so pričeli s preizkušanjem navpičnih vzletov in pristankov. Šele potem, ko je bilo mogoče varno krmariti letalo v navpičnem gibanju, je prišla na vrsto najtežja vrsta preizkusov: navpični vzlet ter zvezni prehod v hitro, vodoravno letenje in obratno. Ta stopnja preizkusov je bila končana v letošnjem aprilu, tako da njegovi graditelji razpolagajo sedaj s podatki o vseh režimih letala.

Letalo SC-1 je na pogled dokaj čokato. Vzrok temu so v sredini trupa nameščeni štiri reakcijski motorji. Postavljeni so navpično eden poleg drugega, ter dajejo vzgon, ko se letalo dviga navpično. Ti motorji v vodoravnem letu ne delujejo, saj tedaj skrbi za vzgon krilo. V tem primeru pa deluje vodoravne postavljene peti motor v zadnjem delu trupa. Na sliki prav dobro vidimo vstopne odprtine za zrak. Sprednja je takoj za kabino in dovaja zrak štirim navpičnim motorjem. Zadnja tik pred smernim repom, pa napaja pogonski motor za vodoravno letenje.

Poseben problem je predstavljalo tudi krmarjenje tega letala. V običajnem vodoravnem letu so to nalogo opravljala običajna krila na krilu in repu. Ker pa ta krnila pri navpičnem dviganju ali lebdenju ne morejo delovati, je bilo treba poiskati druge načine. V primerih, ko je vodoravna hitrost letala majhna ali v primeru, ko se letalo v vodoravni smeri sploh ne giblje, prevzame vlogo krnil izrastka na nosu in repu letala. V njih so šobe, iz katerih po pilotovi želji izteka hiter zračni sunek. Reakcijske sile, ki pri tem nastajajo, pa poskrbe za uspešno krmarjenje v vseh smereh.

Lahko rečemo, da je prvi korak na tem področju uspešen. O nadaljnjem razvoju takih letal pa bo spregovorila bližnja bodočnost.

Spektrometer, skonstruiran in izdelan v Institutu »Boris Kidrič« v Vinči razbije atome in molekule različnih tež. Z njimi se s pomočjo neutronov dobivajo izotopi Urana 235. Ta spektrometer je razstavljen na Sejmu tehnike v Beogradu, ki bo trajal še do 2. septembra

Vozilo za globine morja

Raziskovanja morskega dna so še posebej v zadnjih letih zelo napredovala. Pri tem seveda ne gre le za to, da so nam globine morja znane, kot denimo površina Lune in da je za razumevanje ter popolno sliko geologije našega planeta poznavanje zgradbe in sestave morskega dna odločilnega pomena. Znanstveniki namreč zasledujejo v nekaterih primerih tudi povsem praktične cilje. Usedline na morskem dnu na priliko predstavljajo velikansko zalogo najrazličnejših rudnin in surovin, ki bi jih morda lahko izkoristili.

Nabiranje in raziskovanje vzorcev s sondiranjem morskega dna je samo ena plat proučevanja morskih globin, ki je obenem precej nezanesljiva in težavna. Z batiskafi so se znanstveniki resda potapljali tudi do največjih globin, vendar je batiskaf vsaj zaenkrat še razmeroma zelo okorno podmorsko plovilo, ki pod morjem nikakor ne more prepotovati velikih razdalj. Nov poskus v tej smeri pa predstavlja gradnja posebnega podmorskega vozila nekakšnega traktorja na gosenice, ki so ga izdelali tehniki ameriškega Urada za podmorska raziskovanja. Poročajo, da so vozilo

meseca maja tudi že praktično in z velikim uspehom preizkusili in da ga menijo v bližnji bodočnosti uporabljati za znanstvena raziskovanja morskega dna, katerim je namenjeno.

Vozilo se po morskem dnu lahko premika z največjo hitrostjo 6 km na uro, pri tem pa more doseči globino do 6000 m. Nanj so namestili televizijsko snemalno kamero in vrsto merilnih naprav, upravljajo pa ga na daljavo, da ga lahko po

opravljenem raziskovalnem pobodu spet pripeljejo na obalo. Znanstveniki menijo, da jim bo vozilo predvsem uspešno služilo za podmorska proučevanja rastlinskega in živalskega sveta, ki živi v velikih oceanskih globinah, nadalje za nabiranje usedlinskih vzorcev ter še za nameščanje in vzdrževanje najrazličnejših aparatov, ki jih raziskovalci zaradi znanstvenih namenov nameščajo na morskno dno.

Preplah v Palmitalu

V Braziliji je prišlo v mestu Palmital do neobičajnega zapleta. Gre za to: pet naslednikov

REKORDI
V Zahodni Nemčiji se je dvignila potrošnja plastičnih mas na prebivalca v lanskem letu na 12,2 kg (v ZDA znaša 11,1 kg). Sovjetski gospodarski plan predvideva do l. 1965 rekordne porast proizvodnje nafte. Dosegel bo 230 milijonov ton — v primerjavi s 129 milijoni v l. 1959.

V ZDA ima od vseh študentov, ki so padli na izpitu, 42 odstotkov lasten avtomobil. Od tistih, ki so izpit položili, jih ima avto samo 15 odstotkov.

V Iranu so porasle cene v petnajstih letih 14-krat, mezde pa samo trikrat.

Po potrebi službe
Dunajska policija je uvedla, vsekakor prva na svetu, neobičajno novost: policisti bodo v prihodnje, v okviru svojega solanja, morali prebiti določen čas na stažu v porodnišnicah.

Tisti, ki so sprejeli ta sklep, ga pojasnjujejo z vedno večjim številom nenadnih porodov — na ulicah.

IZ POSTELJE — DVOKOLO
Neki ameriški študent je izdelal kolo iz stranice svoje železne postelje in z njim povzročil v svojem mestu pravo senzacijo.

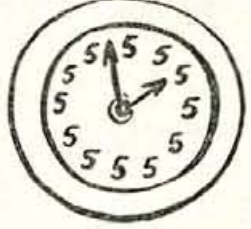
Ceprav sam trdi, da je voznja navdse udobna, mu je potrebna lesteva, da pride do sedeža, na tla pa pride le z vratolomnim skokom (sedež je pritrjen na višini 3 m).

nekega pridelovalca kave s 14 člani svojih ožjih družin vztraja pri tem, da so samo oni lastniki zemljišča, na katerem je vzniklo brazilsko mesto Palmital, važno odkupno središče kave. Po sporu, ki je trajal 40 let, je vrhovno sodišče presodilo v njihovo korist. Na osnovi te sodbe so dediči predložili zahtevo po izselitvi vseh 27.000 prebivalcev Palmitala.

Prebivalci Palmitala pa ne verjamejo obljubi zvezne vlade, češ da bo pregovorila lastnike k prodaji zemljišča. Zato so se pojavile okrog hiš sicer mirnih prebivalcev barikade in špan-

ski jezdeci iz bodeče žice. Za zdaj še ni znan konec, preplah pa še vedno traja.

TOKRAT DEKLE
Vatikan ima vedno tudi svoje- ga uradnega slikarja. Navadno je to kak znan mojster čopiča in palete. Tokrat so naredili izjemo in poverili dolžnost uradnega slikarja Vatikanu, 24-letni umetnici Mirijam Nasalli. Pravijo, da je bolj kot umetniški sloves odločalo sorodstvo, saj je dekle nekakinja msgr. Nasallija Rocce, papeževega komornega strežnika. S slikarstvom se Mirijam ukvarja šele dve leti, toda le v lastno zabavo.

»Veš, principielno ne pijem pred 5. uro!«

Vztrajno po poti uspehov

V nedeljo je bilo v Ljubljani in Celju republiško prvenstvo za mladince in mladinke, ki so se ga od gorenskih atletov udeležili le Kranjčani. Mladi atleti Triglava so pred nekaj leti prvi nastopili na prvenstvu Slovenije in od tedaj dosegajo iz leta v leto večje uspehe. Sedaj se ne zadovoljuje le z uvrstitvijo v finale, ampak osvaja tudi naslove prvakov.

Letošnje republiško mladinsko prvenstvo je bilo v tem pogledu še posebno uspešno. Tri giva, 5 drugih in 6 tretjih mest je bilanca s tekmovalci v Celju in Ljubljani, kjer so Kranjčani pripravili prav dober vtis in dokazali, da ob boljših pogojih lahko kvalitetno še precej napredujejo.

Najuspešnejši Triglavčan na letošnjem prvenstvu je bil državni reprezentant Blenkuš, ki je zmagal v metu kroglice z rezultatom 15,55 m, v disku je bil drugi s 44,79, v metu kladiva pa tretji. Med mladinkami sta osvojili prvo mesto Pravstova na 60 m z rezultatom 8,3 in Beleharjeva v skoku v daljino s 4,27 m. Odlični rezultati 2:35,1 na 1000 m je postavil Marko Hafner, ki je dosegel drugo mesto in skoro za 4 sekunde izboljšal klubski in gorenski rekord. Grašič je bil drugi v teku na 800 m z 2:04,6. Brautša na 400 m zapreke z 61,4 in Roos v skoku v daljino z rezultatom 5,83. Tretje mesto pa so mimo štafete 4 krat 100 m, ki je dosegla čas 47,0, osvojili še Koren v troskoku — 12,09 m, Cvrtin na 3000 m — 9:47,6, Miha Hafner na 2000 m — 6:01,1 ter Štokova v višini — 130 cm.

TE DNI PO SUETU

PO KONFERENCI ARABSKIH ZUN. MINISTROV
Predstavnik ZAR Mahmud Favzi je o konferenci zunanjih ministrov arabskih držav, ki je bila končana pred nekaj dnevi v Bejrutu, izjavil, da je na tem srečanju vladalo vzdušje »popolne odkritosti in pripravljenosti na pogajanja«. Minister Favzi je tudi dejal, da bodo imeli zunanji ministri arabskih držav po zasiedanju Generalne skupščine OZN še eno konferenco. Dotlej bo odbor za Palestino pripravil novo poročilo. Jordanski zunanji minister Jusuf Naser je zlasti poudaril, da so bile enodušno sprejete vse resolucije. Dejaj, da je bilo to značilno za uspeh konference. Zadovoljstvo z delom in rezultati konference so izrazili tudi ministri Iraka, Sudana, Maroka in Libije.

PO Odstopu IRANSKEGA PREMIERA EGBALA
Iranski šah je pretekli ponedeljek poveril mandat za sestavo vlade dosedanjemu ministru za industrijo in rudarstvo Šarifu Emamimju.

Iranski premier Egbal je v nedeljo odstopil zaradi zelo ostrih kritik na račun njegove nacionalistične stranke zaradi potvorb pri nedavnih splošnih volitvah. Iranska vojska je pred 12 dnevi streljala na skupino demonstrantov, ki so zaradi »grobih potvorb« in nezakonskih zahtevah razveljavljene volitve. V spopadu je bilo huje ranjenih nad 200 ljudi.

KUBA SE BO PRITOŽILA VARNOSTNEMU SVETU
Kakor poroča Reuter, je kubanski zunanji minister Raul Roa izjavil, da je iza izmed potrdjenih določb »deklaracije iz San Joséja« neposredno naperjena proti usodi Kube ter je zaustavil zasedanje konference zunanjih ministrov Organizacije ameriških držav.

Kakor poroča Prensa Latina, je minister Roa povzel besedo, potem ko je predložil kubanski

lošnjem prvenstvu je bil državni reprezentant Blenkuš, ki je zmagal v metu kroglice z rezultatom 15,55 m, v disku je bil drugi s 44,79, v metu kladiva pa tretji. Med mladinkami sta osvojili prvo mesto Pravstova na 60 m z rezultatom 8,3 in Beleharjeva v skoku v daljino s 4,27 m. Odlični rezultati 2:35,1 na 1000 m je postavil Marko Hafner, ki je dosegel drugo mesto in skoro za 4 sekunde izboljšal klubski in gorenski rekord. Grašič je bil drugi v teku na 800 m z 2:04,6. Brautša na 400 m zapreke z 61,4 in Roos v skoku v daljino z rezultatom 5,83. Tretje mesto pa so mimo štafete 4 krat 100 m, ki je dosegla čas 47,0, osvojili še Koren v troskoku — 12,09 m, Cvrtin na 3000 m — 9:47,6, Miha Hafner na 2000 m — 6:01,1 ter Štokova v višini — 130 cm.

Zaključek priprav naših maratonskih tekačev v Kranjski gori Mihalič in Škrinjar v odlični formi

KRANJSKA GORA, 30. avgusta — V Kranjski gori so se večeraj končale tritedenske priprave naših najboljših maratonskih tekačev Mihaliča, Škrinjarja in Stojanovića, ki so se pod strokovnim vodstvom zveznega trenerja Lea Langa pripravljali za nastop na XVII. olimpijskih igrah v Rimu, razen Leskovecna Stojanovića, ki je posvetil svoj trening bližnjim Balkanskim igram v Atenah, ker žal na osrednji preizkušnji v Zagrebu ni izpolnil predpisane norme, ter se tako ni uvrstil v izbrano elito, ki nas bo zastopala v klasični disciplini na letošnjih olimpijskih igrah v Rimu. Vreme v začetku priprav našim maratonscem ni bilo posebno naklonjeno, vendar ta ovira po mnenju trenerja Langa ni bistveno vplivala na njihovo razpoloženje, zlasti, ker sta se oba naša zastopnika Mihalič in Škrinjar z vso resnostjo lotila težkih vsakdnevnih treningov, saj sta morala poleg obveznega teka na dolžini okrog 35 km, prehoditi dnevno še okrog 10 km, kar ni tako lahko, kakor si morda kdo zamišlja. Naša srebrna medalja iz Melbourn, Franjo Mihalič se nahaja ravno na letošnjih olimpijskih igrah pred izredno zahtevno nalogo — kljub izredni konkurenci 75 tekmovalcev iz vseh delov sveta, braniti pridobljeno srebro iz daljne Avstralije, kar pa ni v nobenem

oziru lahka naloga. Po mnenju trenerja Langa imata oba naša predstavnik z ozirom na bogate izkušnje znatno prednost, vendar to še nikakor ne predstavlja merilo, s katerim bi lahko napovedali že vrstni red na cilju. V tej disciplini bodo nastopili še Alizer Alain Mimoun, sicer francoska medalja iz Melbourn, Norris (Velika Britanija), Vatanaka in Hirošima, odlična japonska predstavnik, ter Viskari, Karkonen (Finska) in Čeh dr. Kantorek. Oba naša maratonce, ki sta se srečala s četrtim križem, se ravno letos nahajata v odlični formi, kar velja posebej še za Zagrebčana Škrinjarja, ki je v življenjski formi. Odlična izida Mihaliča — 2:23:11,0 in Škrinjarja — 2:20:26,0, sodita med najboljše dosežke na svetu, posebno slednji, dosežke v Tunisu. Vzlic izredno močni konkurenci v Rimu lahko pričakujemo ugodne vesti, saj sta Mihalič in Škrinjar na vrhuncu svojih moči, ter bi bila sleherna radostna novica iz italijanske metropole o obeh naših maratonec ob njihovem zaključku tekmovalne kariere razveseljiva.

I. Virnik

te dni po suetu

vladi osnutek resolucije. Obsojil je vmešavanje ZDA v pripravljanje resolucije konference ministrov v San Joséju ter je opozoril na to, da je ameriška vlada izvajala pritisk na nekatere zunanje ministre, hoče jih prisiliti, da bi se postavili zoper Kubo. Raul Roa je povedal, da Kuba ne bo imela zaupanja v Organizacijo ameriških držav, dokler ne bo pokazala pripravljenosti, da uveljavlja sankcije, ne samo proti majhnim, ampak tudi proti velikim državam kot so ZDA. Povedal je, da bo Kuba predložila obtožbe proti ZDA Varnostnemu svetu OZN.

BOMBNI ATENTAT V AMANU

Amanski radio je objavil, da je bil jordanški ministrski predsednik Haza Madjali ubit ob eksploziji bombe v poslopu zunanega ministrstva v Amanu. Prišlo je tudi do druge eksplozije v poslopu zunanega ministrstva, kjer so tudi nekateri oddelki predsedstva vlade. Po zadnjih vesteh amanskega radija je prva bomba, ki je bila podtaknjena v pisarni predsednika vlade Haze Al Madjalija, eksplodirala ob pol dvanajstih. Premier Madjali, kot tudi njegovi najbližji sodelavci so tako ostali zakopani pod ruševinami. Po še nepopolnih uradnih vesteh so izpod ruševin potegnili deset mrtvih in okoli 50 hudo ranjenih.

«RB-47» SPET NA «IZVIDNIŠKIH POLETIH»

Londonski «Daily Ekspres» trdi, da so ameriška letala «RB-47», razporejena v Veliki Britaniji, spet začela odhajati na »izvidniške polete« okrog meje vzhodno evropskih držav. «Daily Ekspres» prav tako trdi, da podobne polete sedaj opravljajo tudi britanske letalske sile z letali «Canberra». Ameriška in britanska letala so opremljena z elektronskimi napravami za snemanje.

Smučarji se že pripravljajo

Za letošnjo sezono so se naši najboljši smučarji pričeli pripravljati že kar poleti. V četrtek je bilo namreč 12 članov in 6 članic: Jenko, Jamnik, Rakovič, Medja, Rutarjeva, Jamnikova in Ankeletova iz Kranja, Detiček, Klofutarjeva in Zdobčeva iz Kr. gore, brat in sestra Fanelj z Raven, Jeseničan Klinar, Tržičan Stritih, Ljubljanač Guček, Celjan Carter, Mariborčan Vogrinec ter Frantar z Jezerškega, poklicanih na prvi zvezni »suhi« trening, ki sta ga vodila Jelčonič in Rotar. Osnovni namen prvih priprav je bilo seznanjanje tekmovalcev z vajami za moč, hitrost in spretnost.

V ponedeljek pa so smučarji odšli k Češki koči nad Jezerškim, kjer bodo svoje priprave nadaljevali na snegu. Sedaj se jim je pridružil še Kranjčan Šumi, tako da so zbrani vsi najboljši z izjemo bolnega Lako in Slavice Zupančič. Pod vodstvom Magušarja bodo ostali na snegu do sobote. Prav tako pa so se še pred

člani zbrali na skupnem treningu tudi mladinci, ki so z vadbo že zaključili.

Pravočasne načrtne priprave že v »mrtvi« sezoni so za poznejše uspehe na tekmovalnih odločilnega pomena. Kaže, da se naši smučarski

Olimpijske igre v Rimu Poraz naših košarkarjev

Prvo resno vznemirjanje iger smo prestali večerajšnji ponedeljek ob košarkarskem dvoboju med CSR in nami brez zadoščenja. Šest točk bi morali prigrati, pa nismo nobene, ampak smo jih namesto tega zapravili še enkrat toliko in zaradi tega skoraj zapravili zadnjo šanso za plasma v polfinale tega turnirja.

Ker je Francija premagala v košarkarski tekmi na Olimpiadi Bolgarijo s 73:72, se je Jugoslavija plasirala skupaj s CSR iz tretje skupine v finale.

Včeraj je prispela v Rim jugoslovanska atletska ekipa in popoldne že odšla na prvi trening. Med ostalimi Jugoslavoani so v teku dneva morali v areno samo nekateri rokoborci, med katerimi se je Vukov še bolj približal morda največjemu uspehu v življenju. Dobro si lahko obeta tudi še Horvat in niti Dora in Martinovič še nista nehala.

Nov olimpijski rekord si je priplavalavala Američanka Schuler na 100 m z metuljčkom v času 1:09,8.

Važnejši izidi dneva KOŠARKA

CSR : Jugoslavija 76:64 (40:35)
ZDA : Madžarska 107:63 (48:34)
Urugvaj : Filipini 80:76 (38:37)
Poljska : Španija 75:63

WATERPOLO

SZ : Brazilija 8:2
ZDA : Belgija 5:2 (3:2)

Naša jadrca sta dobro začela

V ponedeljek popoldne so se začele olimpijske regate v Neapeljskem zalivu. V prvi regati jadrnicami razreda Star (25 tekmovalcev) je Fafangel zasedel 7. mesto. — Progo je prevzeli v 2:48,09 urah. V tej regati je zmagal sovjetski jadrcalec Pinjega v 2:45,05 urah.

V razredu Fin (32 tekmovalcev) je Jugoslovčan Tonko Pivčević zasedel 4. mesto s časom 1:49,00. V njegovem razredu je zmagal Šved Elverston s časom 1:46,53.

NOGOMET

Jugoslavija : Turčija 4:0 (1:0)
Italija : Anglija 2:2 (1:1)

KAJAKAŠI IZLOČENI

Jugoslovanski kajakaš Aleksander Kerčev je bil danes izločen v tekmovalju enosedelnih kajakov na 1000 metrov, ker je prispel v svoji polfinalni skupini na cilj šele peti s časom 3:52,1. V polfinalu z dvosedelnimi kajaki sta jugoslovanska tekmovalca Radmanovič in Božić izpadla, ker sta priveslala na cilj šele četrta.

Iz nadaljnega tekmovalja je bil izločen tudi naš rokoborec Golosin, ki je izgubil boj v pesni kategoriji z olimpijskim zmagovalcem iz Melbourn Victoriajem (SZ).

ROKOMET

MLADOST : KOVINAR
22 : 21 (11 : 12)

V nedeljo sta se na igrišču Mladosti srečala v četrtfinalni tekmi za pokal LR Slovenije mariborski Kovinar in domača Mladost. Ker je Mladost nastopila precej oslabiljena (manjkali so 3 najboljši igralci), so bili gostje sigurno navoriti. Prednost 4 golov, ki so jo imeli še 10 minut pred koncem tekme, pa niso znali obdržati, največ zaradi prav začetniških napak v zadnjih minutah igre. Mladost je igrala precej pod povprečjem, posebno v obrambi. Zadovoljivo igro so domači pokazali le v zadnjih minutah, ko so že izgubljeno tekmo odločili v svojo korist.

Strelici — za Mladost: Sotelišek II 9, Juvan 8; za Kovinar: Urlep I 7, Urlep II 5 golov. Dobro je sodil Mihajlovič iz Ljubljane. J. J.

Republiško prvenstvo v plavanju Plavalci Triglava že četrtič republiški prvaki

V soboto in nedeljo je bilo v Krškem republiško člansko prvenstvo v plavanju, na katerem je nastopilo rekordno število — čez 200 tekmovalcev. Organizacija letošnjega prvenstva ni bila najboljša, saj je med drugim prišlo do tega, da so morali plavati že v temi, vendar brez luči. Precej čudno je bilo delo sodniškega zbora, ki je često spreminjal svoje odločitve in po svoje »delil« točke. Doseženi rezultati so bili kar dobri, postavljenih pa je bilo tudi nekaj novih republiških rekordov.

Kranjčani so tokrat nastopili brez »olimpijcev« Kocmurja in Brinovca, kljub temu pa so osvojili 6 naslovov republiških prvakov in že četrtič zapored postali ekipni zmagovalci. Peter Brinovec, ki lepo sledi svojemu bra-

tu Vladu, je tokrat zmagal na obeh daljših progah v crawlu ter v metuljčku. Na 100 m je v odsotnosti Kocmurja zmagal Saša Košnik. Triglavani so bili prvi še v obeh mokih tafetah 4 krat 200 m prosto in 4 krat 100 metrov mešana. Zelo dobro je tokrat zaplavala Bogatajeva na 400 m prosto, kjer se je z oebnim rekordom 5:54,5 uvrstila na 3. mesto.

Kopalna sezona na Bledu

Medtem, ko je bilo vel' del julija in prve polovice avgusta vreme precej neugodno za kopanje, je letošnja kopalna sezona v zadnjih dneh avgusta dosegla svoj vrhunec. Malo pa je bilo došle nedelje — pravzaprav v turistični sezoni na Bledu se nobene — da bi se ob bregovih jezera in v kopalnicah kopalo toliko ljudi kot minul nedeljo. Vročina je bila resda tolikšna, da je topla

jezerska voda, ki se je segrela do 26 stopinj, privabila številne kopalce. Največ se jih je zbralo v Grajskem kopalšču. Tamkaj so v nedeljo prodali 2300 vstopnic. To število je v letošnjem letu rekordno. Kapaciteta kopalšča pa se je s preureditvijo toliko povečala, da bi lahko sprejeli še precej več gostov, saj niso prodali niti vseh omaric. Veliko kopalcev je bilo tudi na kopalšču pri hotelu Toplice, mnogo pa se jih je kopalo kar ob jezeru na primernejših mestih, kakor v Zarki, ob campingu, pri veslaški lopi, na Mlinem in drugod. Posebno veliko nedeljskih obiskovalcev je prispelo z motornimi vozili. — V dopoldanskem času so kopalce presenetili padali letalskega centra iz Lesc, ki so se spustili iz letal v jezero, na njem pa je pristalo tudi jadrano letalo.

Jesenice : Jugomontažo

29:42 (15:26)
V prijateljski košarkarski tekmi je v nedeljo na Jesenicah ženska vrsta zveznega ligaša Jugomontaže iz Zagreba premagala Jesenice z rezultatom 42 proti 29 (26:15). Gostje so bile tehnično precej boljše, domačinke pa so jih prekašale v borbenosti, vendar to ni bilo dovolj za zmago. Kljub temu pa je igra navdušila nekaj sto gledalcev, ki so bili zadovoljni z uspehom domačink proti članu zvezne košarkarske lige.

LJUDJE IN DOGODKI Prvi pogoj: UMIK

Položaj v Kongu še vedno ni normaliziran. Večji del krivde za to nosijo kolonialistične sile, ki na ta ali oni način — največ pa preko belgijskih čet, ki so še vedno v deželi — skušajo ribariti v kalnem. Separatističnemu gibanju v Katangi, ki je že zbiraval pokazalo svoje pravo prokolonialistično lice, se je v zadnjem času pridružil še politična odcepilna pokrajina Kasai. Ido je iniciator teh akcij je več kot očitno.

Blade afriške države stopajo na pet svoje nacionalne neodvisnosti narodnostno popolnoma neferičane. Afrika ima okoli 225 milijonov prebivalcev, ki so razdeljeni v preko 1000 plemen in govorijo okoli 600 do 800 jezikov. V času kolonialističnega razdeljevanja so evropski kolonialisti igrali predvsem na karte plemenske raznorodnosti. Predlagali so prepad med posameznimi plesemi, jih hujskali drugemu proti drugemu, da so hle obvladali položaj. S tega stanja je tudi razumljiv razpad federacije Mal pred 14 dnevi. Razumljivo je tudi, zakaj lahko kolonialisti igralo na te karte v Kasu. Plemenska razdelitev je ostala močna ovira v sedanjem razvoju afriških držav. Zatega-

delj je kongoski premier Lumumba pretekel ponedeljek v Stanleyvillu najavil politično reorganizacijo v deželi, tako da bodo zmanjšali tradicionalno oblast plemenskih poglavarjev in ustanovili občine.

«Narodi in vlada Jugoslavije,» je v svoji izjavi, ki jo je ponedeljek dal direktorju Tanjuga, poudaril tov. Tito, »so z največjim zanimanjem in vsem razumevanjem spremljali in spremljajo napore, ki jih prišpeva vlada kongoske republike, da bi okrepila neodvisnost in enotnost Konga, sodeč, da ima ta vlada zakonito pravico vzpostaviti oblast na vsem področju svoje dežele.« — Povsem jasno je, da o nadaljnem razvoju dežele lahko odloča le ljudstvo samo. Zato je treba nemudoma odstraniti vse tiste elemente, ki posredno ali neposredno lahko vplivajo na drugačen razvoj dogodkov. Prisilnost belgijskih čet je materialna osnova za separatistična gibanja, zato je jasno, da je prvi pogoj za normalizacijo stanja v Kongu, da se te čete umaknejo iz dežele.

Včeraj, v torek, 30. avgusta, je potekel rok, do katerega bi se morale umakniti iz Konga vse

belgijske čete. Po podatkih, ki so doslej na razpolago, pa je še vedno v deželi nekaj sto belgijskih vojaških strokovnjakov. — Zavlačevanje umika je razumljivo. Po odhodu belgijskih čet bodo uplahnela separatistična gibanja in nihče več ne bo mogel ribariti v kalnem. Belgijske čete se bodo umaknile le v sosednjo belgijsko kolonijo Ruando Urundi, ker je po mnenju njihovega komandanta »potrebna budnost« da bi bila zagotovljena varnost življenja in imetja evropskih državljanov. Verjetno bodo tudi od tod skušale vplivati na nadaljnji razvoj dogodkov v deželi, predvsem v Katangi. Zato že sedaj hočejo zagotoviti, naj poveljstvo mednarodnih čet ustanovi na meji med Katango in pokrajino Kasai — »zaščitno cono«, ki naj bi jo zasede mednarodne čete, da bi s tem preprečile morebitni prihod kongoskih čet v Katango. Navzočnost belgijskih čet v Kongu dobiva vedno bolj značaj odkritega vmešavanja v notranje zadeve dežele. Zato, kot je dejal predsednik Tito v svoji izjavi, »stojimo na stališču, da je neopredljivo, da se belgijske čete v smislu resolucije Varnostnega sveta OZN nemudoma umaknejo iz Konga.«

Spet nekaj dobrih rezultatov

V sredo so imeli brigadirji kranjskega mladinskega naselja Franc Vodopivec v gosteh mladince iz Zgornje Bele. Popoldne so se na igrišču Triglava pomerili v atletiki. Po zanimivih dvobojih so zmagali brigadirji, ki so dosegli tudi nekaj dobrih rezultatov. Nastopila sta tudi brigadirja celjske brigade in atleta «Kladivarja» Golikovič in Cokanova, ki je na letošnjem državnem prvenstvu zasedla 4. mesto v peteroboju. Pri gostih se je odlikoval Ekar.

Priprave odbojkarjev Ljubljane na Bledu

Odbojkarji Ljubljane, člana zvezne lige, so v nedeljo zaključili večdnevne priprave pred letošnjim jesenskim nastopom v družbi najboljših jugoslovanskih ekip v borbah za državno prvenstvo, v Ribnem pri Bledu. Edini slovenski predstavnik mimo mariborskega Branika je izkoristil svoje priprave predvsem v kondicijskem vigravanju močvja, kar je bila tudi osnovna naloga treninga. Ljubljanačani bodo v jesenskem delu zvezne odbojkarjske lige nastopili s svojimi stvarimi močmi ter se bodo skušali otresti mesta pri začetju prvenstvene lestvice.

Rezultati — moški: 100 m — Golikovič (MDB) 11,9; 2. Jeza (MDB) 12,4; 400 m: 1. Jeza 1:00,3; 2. Zontar (MDB) 1:00,5; višina — 1. Pavšek (MDB) 160 cm; 2. Ciričević (ZB) 155 cm; daljina — 1. Pavšek 575 cm (581 p.); 2. Ekar (ZB) 537 cm; krožja (5 kg) — 1. Golikovič 13,74 m; 2. Ekar 12,49 metra.
Ženske: 60 m — 1. Cokan (MD brigada) 9,6; 2. Janežič (ZB) 9,6; višina — 1. Cokan 130 cm; 2. Janežič 130 cm; daljina — 1. Cokan 444 cm (454 p.); 2. Janežič 490 centimetrov.

I. V.